



ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE  
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.  
ZA OKRES KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2007 ROKU

MARZEC 2008



WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR**	
	2007 rok	2006 rok	2007 rok	2006 rok
Przychody z tytułu odsetek	1 936 192	1 609 874	512 654	412 883
Przychody z tytułu prowizji	794 956	651 227	210 484	167 020
Zysk brutto	1 010 024	800 818	267 429	205 385
Zysk netto	808 168	620 392	213 982	159 112
Zmiana stanu środków pieniężnych	2 436 826	299 358	680 298	78 137
Aktywa razem	38 008 361	35 095 894	10 610 933	9 160 549
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	250 113	-	65 283
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	27 443 267	25 529 437	7 661 437	6 663 562
Kapitał własny	5 476 078	5 304 564	1 528 777	1 384 570
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	145 907	136 416
Liczba akcji (w szt.)	130 659 600	130 659 600	130 659 600	130 659 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	41,91	40,60	11,70	10,60
Współczynnik wypłacalności (w %)	12,06	13,40	12,06	13,40
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	6,19	4,75	1,64	1,22
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	6,19	4,75	1,64	1,22
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)*	-	4,10	-	1,07

*\*/ Przedstawione wskaźniki dotyczą wypłaconej dywidendy w 2007 roku z podziału zysku za 2006 rok. Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Banku nie podjął jeszcze decyzji proponowanej kwoty przeznaczonej na wypłatę dywidendy z podziału zysku za 2007 rok.*

*\*\*/ Kursy użyte do przeliczenia złotych na euro: pozycje bilansowe wg średniego kursu NBP na dzień 31 grudnia 2007 roku – 3,5820 zł (na dzień 31 grudnia 2006 roku: 3,8312 zł); pozycje rachunku zysków i strat wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną kursów NBP na koniec każdego miesiąca 2007 roku – 3,7768 zł (2006 roku: 3,8991 zł).*

## SPIS TREŚCI

<i>Rachunek zysków i strat</i>	6
<i>Bilans</i>	7
<i>Zestawienie zmian w kapitale własnym</i>	8
<i>Rachunek przepływów pieniężnych</i>	9
<i>Noty objaśniające do sprawozdania finansowego</i>	10
1. Informacje ogólne o emitencie	10
2. Znaczące zasady rachunkowości	10
3. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	24
4. Wynik z tytułu odsetek	26
5. Wynik z tytułu prowizji	26
6. Przychody z tytułu dywidend	27
7. Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	27
8. Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	27
9. Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	28
10. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	28
11. Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	28
12. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	29
13. Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	29
14. Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	30
15. Podatek dochodowy	30
16. Zysk przypadający na jedną akcję	31
17. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	31
18. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31
19. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	35
20. Inwestycje kapitałowe	36
21. Kredyty, pożyczki i inne należności	42
22. Utrata wartości kredytów, pożyczek i innych należności	43
23. Rzeczowe aktywa trwałe	43
24. Wartości niematerialne	45
25. Test utraty wartości dla wartości firmy	46
26. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	46
27. Inne aktywa	49
28. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	49
29. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	50

<b>30. Rezerwy</b>	<b>51</b>
<b>31. Inne zobowiązania</b>	<b>51</b>
<b>32. Kapitały</b>	<b>52</b>
<b>33. Transakcje repo oraz reverse repo</b>	<b>53</b>
<b>34. Wartość godziwa</b>	<b>55</b>
<b>35. Zobowiązania warunkowe</b>	<b>57</b>
<b>36. Aktywa stanowiące zabezpieczenie</b>	<b>58</b>
<b>37. Działalność powiernicza</b>	<b>59</b>
<b>38. Leasing operacyjny</b>	<b>59</b>
<b>39. Rachunek przepływów pieniężnych</b>	<b>60</b>
<b>40. Jednostki powiązane</b>	<b>60</b>
<b>41. Świadczenia na rzecz pracowników</b>	<b>63</b>
<b>42. Zdarzenia po dacie bilansowej</b>	<b>66</b>
<b>43. Zarządzanie ryzykiem</b>	<b>66</b>
<b>44. Adekwatność kapitałowa</b>	<b>86</b>
<b>45. Oświadczenia Zarządu Banku</b>	<b>86</b>

**Rachunek zysków i strat**

<i>w tys. zł</i>	<b>Za okres</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
	<i>Nota</i>		
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	4	1 936 192	1 609 874
Koszty odsetek i podobne koszty	4	(766 153)	(605 640)
<b>Wynik z tytułu odsetek</b>	4	<b>1 170 039</b>	<b>1 004 234</b>
Przychody z tytułu opłat i prowizji	5	794 956	651 227
Koszty opłat i prowizji	5	(100 707)	(79 129)
<b>Wynik z tytułu prowizji</b>	5	<b>694 249</b>	<b>572 098</b>
Przychody z tytułu dywidend	6	27 222	34 202
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	7	416 834	313 351
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	8	30 086	36 571
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	9	10 454	44
Pozostałe przychody operacyjne		97 115	122 837
Pozostałe koszty operacyjne		(34 583)	(33 650)
<b>Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych</b>	10	<b>62 532</b>	<b>89 187</b>
Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	11	(1 377 561)	(1 333 863)
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	12	(107 542)	(129 167)
Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	13	598	116 064
Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	14	83 113	98 097
<b>Zysk brutto</b>		<b>1 010 024</b>	<b>800 818</b>
Podatek dochodowy	15	(201 856)	(180 426)
<b>Zysk netto</b>		<b>808 168</b>	<b>620 392</b>
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	16	130 659 600	130 659 600
Zysk na jedną akcję (w zł)	16	6,19	4,75
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	16	6,19	4,75

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 9-86 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

**Bilans**

	Stan na dzień	31.12.2007	31.12.2006
<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>		
<b>AKTYWA</b>			
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	17	3 321 503	535 623
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	5 132 265	4 551 094
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	6 467 638	8 247 313
Inwestycje kapitałowe	20	302 321	300 534
Kredyty, pożyczki i inne należności	21	20 309 005	19 030 974
<i>od sektora finansowego</i>		8 910 556	9 562 908
<i>od sektora niefinansowego</i>		11 398 449	9 468 066
Rzeczowe aktywa trwałe	23	601 088	626 481
<i>nieruchomości i wyposażenie</i>		576 060	617 095
<i>nieruchomości stanowiące inwestycje</i>		25 028	9 386
Wartości niematerialne	24	1 282 811	1 284 883
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	26	368 497	273 216
Inne aktywa	27	210 588	233 237
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	28	12 645	12 539
<b>A k t y w a   r a z e m</b>		<b>38 008 361</b>	<b>35 095 894</b>
<b>PASYWA</b>			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		-	250 113
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	18	4 373 146	3 316 847
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	29	27 443 267	25 529 437
<i>depozyty</i>		27 001 251	24 843 591
<i>sektora finansowego</i>		7 243 219	6 481 772
<i>sektora niefinansowego</i>		19 758 032	18 361 819
<i>pozostałe zobowiązania</i>		442 016	685 846
Rezerwy	30	35 331	47 023
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	26	93 351	-
Inne zobowiązania	31	587 188	647 910
<b>Z o b o w i ą z a n i a   r a z e m</b>		<b>32 532 283</b>	<b>29 791 330</b>
<b>KAPITAŁY</b>			
Kapitał zakładowy	32	522 638	522 638
Kapitał zapasowy	32	2 944 585	2 944 585
Kapitał z aktualizacji wyceny	32	(182 451)	(81 501)
Pozostałe kapitały rezerwowe	32	1 382 238	1 297 175
Zyski zatrzymane		809 068	621 667
<b>K a p i t a ł y   r a z e m</b>		<b>5 476 078</b>	<b>5 304 564</b>
<b>P a s y w a   r a z e m</b>		<b>38 008 361</b>	<b>35 095 894</b>

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 9-86 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

**Zestawienie zmian w kapitale własnym**

<i>w tys. zł</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	<b>Kapitał własny razem</b>
<b>Stan na 1 stycznia 2006 roku</b>	<b>522 638</b>	<b>2 944 585</b>	<b>(64 554)</b>	<b>1 101 418</b>	<b>667 407</b>	<b>5 171 494</b>
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	15 649	-	-	15 649
Przeniesienie wyceny sprzedanych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na wynik finansowy	-	-	(36 571)	-	-	(36 571)
Odroczony podatek dochodowy od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	3 975	-	-	3 975
Zysk netto	-	-	-	-	620 392	620 392
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(470 375)	(470 375)
Transfer na kapitały	-	-	-	195 757	(195 757)	-
<b>Stan na 31 grudnia 2006 roku</b>	<b>522 638</b>	<b>2 944 585</b>	<b>(81 501)</b>	<b>1 297 175</b>	<b>621 667</b>	<b>5 304 564</b>

<i>w tys. zł</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	<b>Kapitał własny razem</b>
<b>Stan na 1 stycznia 2007 roku</b>	<b>522 638</b>	<b>2 944 585</b>	<b>(81 501)</b>	<b>1 297 175</b>	<b>621 667</b>	<b>5 304 564</b>
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	(91 521)	-	-	(91 521)
Przeniesienie wyceny sprzedanych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na wynik finansowy	-	-	(33 109)	-	-	(33 109)
Odroczony podatek dochodowy od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	23 680	-	-	23 680
Zysk netto	-	-	-	-	808 168	808 168
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(535 704)	(535 704)
Transfer na kapitały	-	-	-	85 063	(85 063)	-
<b>Stan na 31 grudnia 2007 roku</b>	<b>522 638</b>	<b>2 944 585</b>	<b>(182 451)</b>	<b>1 382 238</b>	<b>809 068</b>	<b>5 476 078</b>

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 9-86 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.



**Rachunek przepływów pieniężnych**

	<b>Za okres</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<i>w tys. zł</i>			
<b>A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</b>			
<b>I. Zysk netto</b>		<b>808 168</b>	<b>620 392</b>
<b>II. Korekty do uzgodnienia zysku netto ze środkami pieniężnymi netto z działalności operacyjnej:</b>		<b>2 444 198</b>	<b>132 366</b>
Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym		201 856	180 426
Amortyzacja		107 542	129 167
Utrata wartości		(69 003)	(86 842)
Zmiana stanu rezerw (rozwiązanie rezerw - znak ujemny)		(14 110)	(11 255)
Wynik ze sprzedaży inwestycji		(1 175)	(115 449)
Odsetki otrzymane		1 810 951	1 527 330
Odsetki zapłacone		(776 771)	(587 088)
Inne korekty		(1 088 398)	(842 099)
<b>Przepływy wynikające z zysków z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian aktywów i zobowiązań z działalności operacyjnej</b>		<b>170 892</b>	<b>194 190</b>
<b>Zmiana stanu aktywów operacyjnych (wyluczając środki pieniężne)</b>		<b>(411 422)</b>	<b>(2 345 815)</b>
Zmiana stanu kredytów, pożyczek i innych należności		(1 578 239)	(2 571 874)
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		1 754 958	(1 005 578)
Zmiana stanu inwestycji kapitałowych		(1 787)	(16 230)
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		(592 856)	1 307 818
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży		(8 466)	(4 179)
Zmiana stanu innych aktywów		14 968	(55 772)
<b>Zmiana stanu zobowiązań operacyjnych (wyluczając środki pieniężne)</b>		<b>2 684 728</b>	<b>2 283 991</b>
Zmiana stanu zobowiązań wobec banku centralnego		(250 000)	250 000
Zmiana stanu zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 930 982	2 272 149
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu		1 056 299	(103 372)
Zmiana stanu innych zobowiązań		(52 553)	(134 786)
<b>Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej</b>		<b>3 252 366</b>	<b>752 758</b>
<b>Podatek dochodowy zapłacony</b>		<b>(204 274)</b>	<b>(141 171)</b>
<b>III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej</b>		<b>3 048 092</b>	<b>611 587</b>
<b>B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</b>			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(74 924)	(54 774)
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych		4 893	6 923
Nabycie wartości niematerialnych		(18 689)	(8 641)
Zbycie wartości niematerialnych		-	139
Zbycie aktywów/zobowiązań trwałych przeznaczonych do sprzedaży		7 253	174 395
Dywidendy otrzymane		23 215	34 202
<b>Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną</b>		<b>(58 252)</b>	<b>152 244</b>
<b>C. Przepływy pieniężne z działalności finansowej</b>			
Dywidendy wypłacone		(535 704)	(470 375)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia długoterminowych kredytów od podmiotów sektora finansowego		28 269	46 108
Wydatki z tytułu spłaty długoterminowych kredytów od podmiotów sektora finansowego		(36 466)	(36 610)
<b>Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej</b>		<b>(543 901)</b>	<b>(460 877)</b>
<b>D. Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych</b>		<b>(9 113)</b>	<b>(3 596)</b>
<b>E. Zwiększenie środków pieniężnych netto</b>		<b>2 436 826</b>	<b>299 358</b>
<b>F. Środki pieniężne na początek okresu</b>		<b>1 304 621</b>	<b>1 005 263</b>
<b>G. Środki pieniężne na koniec okresu</b>		<b>3 741 447</b>	<b>1 304 621</b>

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 9-86 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

## ***Noty objaśniające do sprawozdania finansowego***

### **1. Informacje ogólne o emitencie**

Bank Handlowy w Warszawie S.A. („Bank”) ma siedzibę w Warszawie przy ul. Senatorskiej 16, 00-923 Warszawa. Bank został powołany aktem notarialnym z dnia 13 kwietnia 1870 roku i jest zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy w Warszawie, pod numerem KRS: 0000001538.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000013037 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 526-030-02-91.

Czas trwania Banku jest nieoznaczony.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 522 638 400 zł i podzielony jest na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela, o wartości nominalnej 4,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Bank jest członkiem Citigroup Inc. Jednostką dominującą dla Banku jest Citibank Overseas Investments Corporation podmiot zależny od Citibank N.A.

Bank działa na podstawie obowiązujących przepisów oraz Statutu Banku.

Bank jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym, dla osób fizycznych i prawnych.

### **2. Znaczące zasady rachunkowości**

#### ***Oświadczenie o zgodności***

Roczne sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Ponadto, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji 13 marca 2008 roku.

#### ***Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego***

Roczne sprawozdanie finansowe Banku zostało przygotowane za okres od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku. Porównywalne dane finansowe zostały zaprezentowane za okres od 1 stycznia 2006 roku do 31 grudnia 2006 roku.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych, oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu (kredyty i pożyczki, zobowiązania finansowe inne niż wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Obecnie programy świadczeń kapitałowych oferowane przez Bank traktowane są jako programy rozliczane w środkach pieniężnych. Zgodnie z Interpretacją IFRIC 11 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej „*Grupa kapitałowa a płatności w formie akcji własnych*” programy te powinny być traktowane jako transakcje płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się nie wcześniej niż 1 marca 2007 roku. Bank jest w trakcie oszacowywania wpływu tej zmiany na sprawozdanie finansowe.

30 listopada 2006 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała MSSF 8 „*Segmenty operacyjne*”, który zastępuje MSR 14 „*Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności*”. Standard został zatwierdzony przez Unię Europejską 21 listopada 2007 roku i obowiązuje dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2009 roku lub po tym dniu.

Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardu MSSF 8 i IFRIC 11.

Inne standardy, zmiany do obowiązujących standardów oraz interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej ostatnio przyjęte lub oczekujące na przyjęcie nie mają związku z działalnością Banku albo ich wpływ na sprawozdanie finansowe nie byłby istotny.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa Banku dokonania pewnych szacunków oraz przyjęcia związanych z nimi założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym.

Szacunki i związane z nimi założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które w danych warunkach uznane zostaną za właściwe, i które stanowią podstawę do dokonania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których wartości nie można określić w sposób jednoznaczny na podstawie innych źródeł. Rzeczywiste wartości mogą się jednak różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty szacunków ujmowane są w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku, jeżeli korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeżeli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Banku jest pierwszym rocznym sprawozdaniem, w którym Bank zastosował po raz pierwszy MSSF 7 „*Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji*”, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2007 roku.

W celu zachowania porównywalności danych finansowych z ujęciem bieżącego okresu, dokonano stosownych zmian w prezentacji danych finansowych dotyczących 2006 roku w stosunku do uprzednio opublikowanych danych w raporcie rocznym za 2006. Zmiany te dotyczyły sposobu grupowania i prezentacji danych finansowych w wybranych notach objaśniających i nie mają wpływu na sumę bilansową oraz wyniki finansowe Banku.

### ***Waluty obce***

Pozycje bilansowe i pozabilansowe wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote polskie według kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego („NBP”) na dzień sporządzenia bilansu.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną (złoty polski) według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Różnice kursowe wynikające z rewaluacji bilansowych pozycji walutowych oraz rozliczenia transakcji walutowych zaliczane są do wyniku z pozycji wymiany.

Dla walut obcych stosuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego („NBP”) na dzień sporządzenia bilansu.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego są następujące:

w zł		31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
1	USD	2,4350	2,9105
1	CHF	2,1614	2,3842
1	EUR	3,5820	3,8312

### ***Aktywa i zobowiązania finansowe***

#### ***Klasyfikacja***

Bank klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- składniki aktywów lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- pożyczki i należności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;
- pozostałe zobowiązania finansowe.

W okresie objętym sprawozdaniem Bank nie klasyfikował aktywów do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności. Bank dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych do poszczególnych kategorii w dacie początkowego ujęcia.

(a) Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria obejmuje (i) aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu oraz (ii) aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat.

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim terminie, jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub w przypadku aktywów finansowych, jeżeli został zaliczony do tej kategorii na podstawie decyzji kierownictwa jednostki. Do kategorii przeznaczone do obrotu Bank zalicza wszystkie instrumenty pochodne oraz wybrane dłużne papiery wartościowe.

(b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Bank udziela klientowi finansowania w celu innym niż wygenerowanie przez Bank krótkoterminowych zysków z tytułu obrotu tymi pożyczkami lub należnościami. Do kategorii tej zaliczane są w szczególności należności kredytowe, skupione wierzytelności oraz dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku.

(c) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kategoria aktywa dostępne do sprzedaży to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe, które (i) zostały zaklasyfikowane przez jednostkę do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia lub (ii) nie zostały zakwalifikowane do żadnej z pozostałych kategorii aktywów. Do kategorii tej Bank klasyfikuje wybrane dłużne i kapitałowe papiery wartościowe.

(d) Pozostałe zobowiązania finansowe

Kategoria pozostałe zobowiązania finansowe obejmuje zobowiązania finansowe niezakwalifikowane do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii tej zaklasyfikowane są przede wszystkim depozyty klientowskie.

*Ujmowanie i wyłączenie*

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży ujmuje się w bilansie Banku i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji tj. dzień, w którym Bank odpowiednio otrzymuje lub przekazuje prawo własności do składnika aktywów. Prawa i obowiązki z tytułu zawartej transakcji w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji wyceniane są do wartości godziwej.

Pożyczki i inne należności wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Aktywa finansowe wyłącza się z bilansu, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Bank dokonał przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Zobowiązania finansowe są wyłączone z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło tj., kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

*Wycena*

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nieklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, za wyjątkiem pożyczek i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej oraz inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Zobowiązania finansowe po początkowym ujęciu są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej.

Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach. Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych dotyczących pieniężnych aktywów i zobowiązań, do momentu

wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmują się w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmują się w rachunku zysków i strat. Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania.

Wartość godziwa akcji i udziałów w jednostkach innych niż zależne i stowarzyszone notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Bank ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny.

### ***Instrumenty pochodne***

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w bilansie jako aktywa przeznaczone do obrotu, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania przeznaczone do obrotu.

Wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako oddzielne instrumenty pochodne, jeśli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy.

### ***Rachunkowość zabezpieczeń***

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

### ***Kompensowanie instrumentów finansowych***

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania. Obecnie Bank nie kompensuje i nie prezentuje w kwocie netto aktywów i zobowiązań finansowych.

### ***Konsolidacja sald rachunków***

Bank oferuje swoim klientom usługi zarządzania środkami finansowymi polegające na konsolidacji sald rachunków bankowych w ramach struktury rachunków powiązanych (tzw. cash-pooling). Operacje tego typu polegają na konsolidacji (netowaniu) sald dodatnich i ujemnych rachunków bieżących uczestników produktu na wyznaczonym rachunku podmiotu zarządzającego rozliczeniami. Operacja konsolidacji przeprowadzana jest na koniec dnia roboczego, natomiast następnego dnia roboczego dokonywane są przelewy zwrotne przywracające stan rachunków do sytuacji sprzed konsolidacji. Transakcje konsolidacyjne nie spełniają warunków MSR 39 dotyczących wyłączenia składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu i w związku z tym prezentowane są w ujęciu brutto tj. salda należności wykazywane są w pozycji kredyty, pożyczki i inne należności, zaś salda zobowiązań jako depozyty.

### ***Transakcje z przyrzeczeniem odkupu / odsprzedaży***

Bank dokonuje transakcji sprzedaży / zakupu aktywów finansowych z przyrzeczeniem odkupu / odsprzedaży w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek tzw. transakcje typu sell-buy-back i buy-sell-back oraz repo i reverse repo na papierach wartościowych. Papiery wartościowe sprzedane z przyrzeczeniem odkupu nie są wyłączone z bilansu. Jednocześnie ujmowane są po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. W

przypadku transakcji zakupu z przyrzeczeniem odsprzedaży nabyte papiery wartościowe prezentowane są jako pożyczki i należności. Różnicę między ceną sprzedaży / zakupu a ceną odkupu / odsprzedaży ujmuje się odpowiednio jako koszty lub przychody odsetkowe z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

#### ***Utrata wartości aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu***

Bank dokonuje podziału składników aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu ze względu na podejście do zarządzania ryzykiem kredytowym danego zaangażowania na portfel aktywów indywidualnie istotnych oraz portfel aktywów indywidualnie nieistotnych (portfel grupowy). Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane przez Bank informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłacaniem odsetek lub należności głównej;
- przyznanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
  - negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie, lub
  - krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem aktywów w grupie.

Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

#### ***Odpisy z tytułu utworzenia rezerwy na pokrycie poniesionych, lecz niezidentyfikowanych strat kredytowych***

Bank tworzy rezerwę na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty kredytowe ('IBNR' – *ang.* incurred but not reported). Rezerwa IBNR odzwierciedla poziom strat kredytowych oszacowany na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyk ryzyka grupy aktywów objętych procesem wyliczenia rezerwy IBNR, które zostały poniesione przez Bank na dzień bilansowy, lecz dla których Bank nie jest jeszcze w stanie zidentyfikować indywidualnych ekspozycji z utratą wartości. Procesem wyliczania rezerwy IBNR objęte są wszystkie należności, dla których albo nie stwierdzono przesłanek utraty wartości na poziomie indywidualnym lub mimo stwierdzenia przesłanek indywidualna ocena pod kątem utraty wartości nie wykazała potrzeby dokonania odpisu aktualizującego. Rezerwa IBNR liczona jest w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o wspólnych cechach ryzyka kredytowego. W sprawozdaniu finansowym Banku rezerwa na poniesione niezidentyfikowane ryzyko kredytowe prezentacyjnie pomniejsza wartość ekspozycji kredytowych.

#### ***Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów indywidualnie istotnych***

Poziom rezerwy na należności uznane za indywidualnie istotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, obliczany jest jako różnica między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą przewidywaną do otrzymania przyszłych przepływów pieniężnych

wynikających ze spodziewanych spłat przez kredytobiorcę, z tytułu realizacji zabezpieczeń lub sprzedaży wierzytelności. Przyszłe przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej efektywną stopą procentową instrumentu.

Jeżeli wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych wzrośnie na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odpowiednio odwracany przez rachunek zysków i strat.

#### *Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów indywidualnie nieistotnych*

Poziom rezerw na należności uznane za indywidualnie nieistotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, obliczany jest na bazie oceny portfelowej opartej o historyczne doświadczenia dotyczące strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Rezerwy na należności od sektora finansowego, sektora niefinansowego i budżetowego, odpisy z tytułu trwałej utraty wartości papierów wartościowych i innych aktywów korygują wartość odpowiednich pozycji aktywów bilansu. Natomiast rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wykazywane są w pozycji "Rezerwy" w pasywach bilansu.

Kredyty uznane za nieściągalne (tj. takie, dla których Bank nie spodziewa się przyszłych przepływów pieniężnych oraz które na podstawie oddzielnych przepisów podatkowych spełniły warunki niezbędne do zaliczenia straty do kosztów uzyskania przychodu lub, które zostały bezwarunkowo umorzone na mocy umowy z klientem) są na podstawie decyzji Banku spisywane w ciężar rezerw. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty przychody z tego tytułu prezentowane są w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

#### *Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży*

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości, skumulowane straty ujęte w kapitale własnym w wysokości różnicy między ceną nabycia skorygowaną o późniejsze spłaty i amortyzację a wartością godziwą, uwzględniając poprzednie odpisy z tytułu utraty wartości, przenosi się do rachunku zysków i strat. Strat z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży nie podlegają odwróceniu poprzez rachunek zysków i strat. Strat z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży podlegają odwróceniu poprzez rachunek zysków i strat, jeśli w późniejszych okresach wartość godziwa instrumentu dłużnego wzrośnie i wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty.

#### *Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według kosztu*

Na grupę aktywów finansowych wycenianych według kosztu w sprawozdaniu finansowym Banku składają się akcje i udziały w jednostkach innych niż podporządkowane sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, dla których nie da się wiarygodnie określić wartości godziwej (np. ze względu na brak notowań) oraz inwestycje kapitałowe w jednostki podporządkowane wyceniane według ceny nabycia w oparciu o MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”. Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości takich inwestycji kapitałowych, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Strata z tytułu utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach innych niż podporządkowane sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których nie da się wiarygodnie określić wartości godziwej nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat. Dla strat z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych w jednostkach podporządkowanych wycenianych zgodnie z metodą ceny nabycia w oparciu o MSR 27 stosuje się postanowienia MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.



### ***Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe***

Wartości bilansowe aktywów Banku innych niż aktywa z tytułu podatku odroczonego są przeglądane na dzień bilansowy w celu określenia, czy zaistniały przesłanki odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości. Jeżeli istnieje taka przesłanka, należy określić wartość odzyskiwalną aktywów.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa lub jego ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości w przypadku ośrodków wypracowujących środki pieniężne w pierwszej kolejności redukują wartość firmy przypadającą na te ośrodki wypracowujące środki pieniężne (grupę ośrodków), a następnie redukują proporcjonalnie wartość księgową innych aktywów w ośrodku (grupie ośrodków).

### ***Kalkulacja wartości odzyskiwalnej***

Wartość odzyskiwalna w przypadku aktywów innych niż aktywa finansowe jest wartością większą z: wartości sprzedaży netto i wartości użytkowej. W celu wyznaczenia wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku, co do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danego aktywa. Dla aktywów niegenerujących niezależnych przepływów środków pieniężnych, wartość odzyskiwalna jest wyznaczana dla danego ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego te aktywa należą.

### ***Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości***

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu. W przypadku innych aktywów, odpis ten podlega odwróceniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej, która, pomniejszona o kwotę amortyzacji, zostałaby wyznaczona, jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

### ***Inwestycje kapitałowe - akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych***

W skład jednostek podporządkowanych wchodzi jednostki zależne i stowarzyszone.

#### ***Jednostki zależne - definicja***

Jednostki zależne to wszelkie jednostki kontrolowane przez Bank. Jednostki kontrolowane to jednostki, w odniesieniu, do których Bank pośrednio lub bezpośrednio ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną w celu osiągania korzyści ekonomicznych z działalności danej jednostki. Kontrola zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Przejęcie jednostek zależnych przez Bank rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania, w tym warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Banku w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

### *Jednostki stowarzyszone - definicja*

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Bank pośrednio lub bezpośrednio wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmuje się początkowo według kosztu.

### *Jednostki zależne i stowarzyszone - ujmowanie i wycena*

Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych rozumianych jako jednostki zależne i stowarzyszone ujmowane są w sprawozdaniu jednostkowym Banku w oparciu o metodę ceny nabycia zgodnie z MSR 27. Metoda ceny nabycia jest to metoda rozliczania inwestycji, według której inwestycja jest ujmowana według ceny nabycia. Bank uwzględnia przychód z inwestycji tylko do takiej kwoty, jaką otrzymał z tytułu podziału łącznych zysków wypracowanych przez jednostkę od momentu jej nabycia przez inwestora. Uzyskany przychód przewyższający te zyski traktuje się jako odzyskanie inwestycji i ujmuje się jako pomniejszenie ceny nabycia.

### *Inwestycje kapitałowe - akcje i udziały w pozostałych jednostkach*

Akcje i udziały w innych jednostkach niż jednostki podporządkowane zaliczane są do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

### *Wartość firmy*

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku, wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Banku w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach, zobowiązaniach oraz zobowiązaniach warunkowych na dzień połączenia. Wartość firmy ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizacyjne wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy jest alokowana na ośrodki wypracowujące środki pieniężne i nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości. W przypadku jednostek stowarzyszonych, wartość firmy jest zawarta w wartości bilansowej inwestycji w jednostce stowarzyszonej.

Zyski i straty ze zbycia jednostki zależnej lub stowarzyszonej uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

Wartość firmy powstała w wyniku przejęć sprzed 31 marca 2004 roku, to jest dnia wejścia w życie MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” została obliczona zgodnie z poprzednio stosowanymi standardami rachunkowości jako różnica między kosztem przejęcia jednostki, a wartością aktywów netto przejmowanej jednostki na dzień przejęcia.

### *Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne (z wyłączeniem wartości firmy)*

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o naliczone umorzenie, a także o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów oraz ich przygotowaniem do użytkowania.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki, na przykład na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Umorzenie naliczane jest metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania przy zastosowaniu stawek określonych w zatwierdzonym planie amortyzacji na 2007 rok.

Przykładowe stosowane roczne stawki amortyzacji są następujące:

Budynki i budowle	1,5 %	-	4,5 %
Środki transportu	14,0 %	-	20,0 %
Komputery		34,0 %	
Wypożyczenie biurowe		20,0 %	
Inne środki trwałe	7,0 %	-	20,0 %
Oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie (z wyjątkiem podstawowego systemu operacyjnego, do którego stosuje się stawkę 20%)		34,0 %	
Pozostałe wartości niematerialne		20,0%	

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się weryfikacji wartości końcowej aktywów trwałych oraz okresów ich użytkowania i w razie potrzeby dokonuje stosownych korekt planu amortyzacji.

Składniki majątku o jednostkowej wartości początkowej nie przekraczającej 3 500 zł podlegają jednorazowemu odpisaniu w koszty z datą wydania ich do używania. Suma wartości środków trwałych jednorazowo odpisanych w koszty nie jest istotna z punktu widzenia sprawozdania finansowego.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wysokości ogółu poniesionych kosztów pozostających w bezpośrednim związku z nie zakończoną jeszcze budową, montażem lub ulepszeniem istniejącego środka trwałego z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Środki trwałe obejmują także prawa użytkowania wieczystego gruntów.

Środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego lub wartości niematerialnej jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeśli wartość bilansowa przewyższa wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

### ***Nieruchomości inwestycyjne***

Nieruchomości zaklasyfikowane przez Bank jako inwestycyjne prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako element rzeczowych aktywów trwałych. Bank stosuje do ich wyceny model wartości godziwej. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych wynika z ekspertyz wydanych przez niezależnych rzeczoznawców posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysku i strat.

### ***Świadczenia pracownicze***

#### ***Krótkoterminowe świadczenia pracownicze***

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Pracownicy, w zależności od ich indywidualnego poziomu zaszerzegowania, mogą otrzymać nagrodę z funduszu motywacyjnego, premię w ramach planu premiowego obowiązującego w danym obszarze lub uznaniową nagrodę roczną na zasadach określonych w wewnętrznych przepisach o wynagradzaniu pracowników. Premie i nagrody przyznawane są po zakończeniu okresu, za który oceniane są wyniki.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze są ujmowane jako koszty w okresie, którego dotyczą.

#### ***Płatności w formie akcji***

Pracownicy mogą także uczestniczyć w programach świadczeń kapitałowych Citigroup. W ramach tych programów, pracownikom oferowane są nagrody w formie opcji na zakup akcji Citigroup

(program opcji pracowniczych - SOP), a także nagrody w formie "akcji odroczonej" (program akumulacji kapitału - CAP). Zgodnie z MSSF 2 "Płatności w formie akcji własnych", programy te traktowane są jako programy rozliczane w środkach pieniężnych. Na przyszłe wypłaty tworzona jest rezerwa wykazana w pasywach bilansu w pozycji „Inne zobowiązania” oraz w pozycji „Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu” rachunku zysków i strat. Koszty programu określone są przy użyciu modelu wyceny. Zgodnie z wymogami standardu, wartość godziwa jest początkowo ustalana na dzień przyznania nagrody, a następnie na każdy dzień sprawozdawczy, aż do całkowitego rozliczenia. Łączną wartość kosztów ujętych na dany dzień sprawozdawczy stanowi iloczyn wartości godziwej opcji lub akcji odroczonej na dzień sprawozdawczy i części uprawnienia uznanego za nabyte w tym okresie.

#### *Długoterminowe świadczenia pracownicze*

W ramach systemu wynagrodzeń Bank gwarantuje pracownikom odprawy emerytalne, których wysokość uzależniona jest od liczby lat pracy w Banku, przypadających bezpośrednio przed nabyciem prawa do odprawy. Pracownikom, z którymi została zawarta umowa o pracę na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy przysługuje ponadto nagroda za wieloletnią pracę. Na przyszłe wypłaty tworzona jest rezerwa, która jest wykazana w pasywach w pozycji „Inne zobowiązania” oraz w pozycji „Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu” rachunku zysków i strat. Rezerwy na przyszłe koszty odpraw emerytalnych oraz nagród za wieloletnią pracę obliczane są metodą aktuarialną. Wycena aktuarialna tych rezerw jest okresowo aktualizowana.

#### *Programy określonych składek*

Ponadto Bank stwarza możliwość uczestnictwa pracowników w programie emerytalnym, opisanym szczegółowo w nocie 41. Za pracowników uczestniczących w programie, Bank odprowadza składki do odrębnej jednostki i z chwilą ich uiszczenia Bank nie posiada dalszych obowiązków w zakresie dokonywania płatności, zatem zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze” jest to program określonych składek. Składki ujmują się jako koszty świadczeń pracowniczych w okresie, którego dotyczą.

#### **Rezerwy**

Rezerwy są ujmowane w bilansie, jeżeli na Banku ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz kwota rezerwy może być w wiarygodny sposób oszacowana.

#### **Rezerwa restrukturyzacyjna**

Rezerwa na restrukturyzację jest tworzona po spełnieniu następujących warunków: (i) Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji; (ii) restrukturyzacja już się rozpoczęła albo została publicznie ogłoszona; (iii) kwota rezerwy może być wiarygodnie oszacowana. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje przyszłych kosztów operacyjnych.

#### **Kapitały**

Kapitały i fundusze własne wykazywane są według wartości nominalnej, za wyjątkiem funduszu z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, który wykazywany jest z uwzględnieniem wpływu odroczonego podatku dochodowego.

Dywidendy są ujmowane jako zobowiązania w momencie, w którym podział zysku został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Banku.

#### **Ustalanie wyniku finansowego**

Wynik finansowy ustala się z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny oraz zasady memoriału i

współmierności przychodów i kosztów. Do wyniku finansowego zaliczane są wszystkie osiągnięte przychody i koszty związane z tymi przychodami, dotyczące danego okresu sprawozdawczego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

### ***Rozliczenia międzyokresowe kosztów***

W celu przypisania kosztów do okresów sprawozdawczych, których one dotyczą, Bank dokonuje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Dotyczy to w szczególności kosztów działania Banku.

### ***Przychody i koszty z tytułu odsetek***

Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank uwzględnia wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta. W rezultacie prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej po pomniejszeniu o bezpośrednie koszty pozyskania instrumentu finansowego prezentowane są jako składnik przychodów odsetkowych.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

### ***Przychody i koszty z tytułu prowizji, opłaty bankowe***

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank. Prowizje klasyfikowane są do następujących kategorii:

- prowizji stanowiących integralną część efektywnej stopy procentowej;
- prowizji za wykonanie usługi;
- prowizji za wykonanie znaczącej czynności.

Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej zaliczane są do rachunku zysków i strat jako korekta kalkulacji efektywnej stopy procentowej i wykazywane w przychodach odsetkowych.

Prowizje za wykonanie usługi i znaczącej czynności zaliczane są do rachunku zysków i strat proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi lub jednorazowo w momencie wykonania czynności i wykazywane w przychodach z tytułu prowizji.

W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat, np. kredytów w rachunku bieżącym lub kart kredytowych prowizje rozliczane są w czasie metodą liniową przez okres ważności limitu kredytowego. Tego typu prowizje zaliczane są do przychodów z tytułu prowizji.

### ***Pozostałe przychody i koszty operacyjne***

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością bankową. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych oraz aktywów do zbycia, przychody związane z przetwarzaniem danych na rzecz podmiotów powiązanych, a także koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien.

### ***Podatek dochodowy***

Podatek dochodowy składa się z podatku bieżącego oraz odroczonego. Podatek dochodowy ujemne się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy podatek dotyczy kwot ujmowanych bezpośrednio w kapitale.

Rezerwa na podatek odroczony jest kalkulowana przy użyciu metody bilansowej, poprzez wyliczenie przejściowych różnic pomiędzy wartością bilansową aktywów i zobowiązań oraz ich wartością podatkową. Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie łącznie.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujemne się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie dostępny przyszły dochód do opodatkowania.

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o Funduszu Poręczeń Unijnych (Dz. U. Nr 121, poz. 1262) wprowadzającej art. 38a do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Bank wykazuje w sprawozdaniu finansowym kwotę należności od Budżetu Państwa z tytułu przysługującego uprawnienia do pomniejszenia zobowiązania podatkowego zgodnie z ustawą.

### ***Sprawozdawczość dotycząca segmentów***

Segment jest dającym się wyodrębnić obszarem działalności Banku, w ramach którego następuje albo dystrybucja towarów lub świadczenie usług (segment branżowy), albo dystrybucja towarów lub świadczenie usług w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny). Segment działalności podlega określonym ryzykom, jak również wiąże się z występowaniem korzyści, które są właściwe wyłącznie dla danego segmentu. Za wzór sprawozdawczy stosowany do segmentów przyjęto podział branżowy, ponieważ ryzyko i stopy zwrotu wynikają z różnic pomiędzy produktami. Bank jest zarządzany na poziomie dwóch głównych segmentów – bankowości komercyjnej i inwestycyjnej oraz bankowości detalicznej. Szczegółowe informacje na temat segmentów Banku przedstawiono w nocie 3.

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów oraz wyniku segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości Banku.

### ***Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży***

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się składniki aktywów lub grupy aktywów wraz z bezpośrednio powiązanymi z nimi zobowiązaniami, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie składniki aktywów lub grupy dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów (lub grupa) jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów (lub grupy) do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujemne się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów.

Aktywa te nie podlegają amortyzacji.

### ***Wartości szacunkowe***

Ustalenie bilansowych wartości niektórych aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów wymaga oszacowania na datę bilansową wpływu niepewnych przyszłych zdarzeń na te pozycje. Szacunki i założenia podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne oraz inne czynniki, w tym oczekiwania, co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Poniżej zaprezentowano najistotniejsze z nich zastosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

### *Wartość godziwa instrumentów pochodnych*

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Jeżeli do ustalenia wartości godziwej stosuje się techniki wyceny, metody te są okresowo oceniane i weryfikowane. Wszystkie modele są testowane i zatwierdzane przed użyciem. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, chociaż w pewnych obszarach kierownictwo jednostki musi korzystać z oszacowań. Zmiany założeń dotyczących szacowanych czynników mogą mieć wpływ na wykazywane wartości godziwe instrumentów finansowych.

Bank stosuje następujące metody wyceny w stosunku do poszczególnych typów instrumentów pochodnych:

- do wyceny terminowych transakcji walutowych stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych;
- do wyceny transakcji opcyjnych stosuje się model wyceny Garmana-Kohlhagena;
- do wyceny transakcji na stopy procentowe stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych;
- do wyceny transakcji futures stosuje się bieżące notowania rynkowe.

### *Utrata wartości kredytów*

Na każdy dzień bilansowy dokonywana jest ocena czy zaistniały obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości ekspozycji kredytowych. Jeśli tak, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a oszacowaną wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z danej ekspozycji kredytowej. Aktywa finansowe, dla których albo nie stwierdzono przesłanek utraty wartości na poziomie indywidualnym lub mimo stwierdzenia przesłanek indywidualna ocena składnika aktywów pod kątem utraty wartości nie wykazała potrzeby dokonania odpisu aktualizującego, Bank objął analizą statystyczną.

Określenie przesłanek utraty wartości oraz wyliczenie bieżącej wartości szacowanych przepływów pieniężnych wymaga zastosowania przez Bank szacunków. Metodologia i założenia wykorzystywane przez ustalaniu poziomu utraty wartości należności są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby.

### *Utrata wartości aktywów dostępnych do sprzedaży*

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane straty ujęte dotychczas w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, chociaż składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

### *Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według kosztu*

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi być rozliczony przez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

### *Utrata wartości firmy*

Bank przeprowadziła test wartości firmy pod kątem utraty wartości na dzień 31 grudnia 2006 roku oraz 31 grudnia 2007 roku. Szacunku wartości firmy dokonano w oparciu o zapisy MSR 36 odnośnie określania wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Testy nie wykazały utraty wartości.

### *Świadczenia pracownicze*

Rezerwy na przyszłe wypłaty z tytułu świadczeń pracowniczych zagwarantowanych zbiorowym układem pracy, takie jak nagrody jubileuszowe czy odprawy emerytalne, podlegają okresowemu oszacowaniu przez niezależnego aktuarusza.

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje również oszacowania poziomu rezerwy związanej z przyznanymi pracownikom nagrodami w formie opcji na akcje Citigroup. Kwota rezerwy określona jest w oparciu o metodologię opisaną w MSSF 2 przy użyciu modelu wyceny wartości opcji. Określenie kwoty rezerwy wymaga zastosowania szacunków dotyczących między innymi oczekiwanego poziomu rotacji pracowników, oczekiwanej stopy dywidendy płaconej przez Citigroup oraz terminów realizacji opcji.

## **3. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności**

Działalność Banku została podzielona na 2 główne segmenty branżowe:

### *– Bankowość Korporacyjna*

W ramach segmentu Bankowości Korporacyjnej Bank oferuje produkty i świadczy usługi podmiotom gospodarczym, jednostkom samorządowym oraz dla sektora budżetowego. Obok tradycyjnych usług bankowych polegających na działalności kredytowej i depozytowej, segment świadczy usługi zarządzania gotówką, finansowania handlu, leasingu i powiernictwa papierów wartościowych, oferuje produkty skarbu na rynkach finansowych i towarowych. Ponadto, segment oferuje szeroki zakres usług bankowości inwestycyjnej na lokalnym i międzynarodowym rynku kapitałowym, w tym usług doradztwa, pozyskiwania i gwarantowania finansowania poprzez publiczne i niepubliczne emisje instrumentów finansowych. Działalność segmentu obejmuje także transakcje na własny rachunek na rynkach instrumentów kapitałowych, dłużnych oraz pochodnych. Produkty i usługi Banku w ramach segmentu Bankowości Korporacyjnej dostępne są poprzez dostosowane do potrzeb klienta kanały dystrybucji, zarówno poprzez sieć oddziałów, bezpośrednie kontakty z klientami, jak i nowoczesne i efektywne kanały zdalne – systemy obsługi przez telefon i bankowość elektroniczną.

### *– Bankowość Detaliczna*

Segment Bankowości Detalicznej dostarcza produkty i usługi finansowe klientom indywidualnym, a także w ramach CitiBusiness mikroprzedsiębiorstwom oraz osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą. Oprócz prowadzenia rachunków, szerokiej oferty w obszarze działalności kredytowej i depozytowej, Bank oferuje klientom pożyczki gotówkowe, kredyty hipoteczne, karty kredytowe, prowadzi usługi zarządzania majątkiem, pośredniczy w sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych. Klienci mają do dyspozycji sieć oddziałów, bankomatów, jak również obsługę telefoniczną i bankowość elektroniczną oraz sieć pośredników finansowych oferujących produkty segmentu.

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów oraz wyniku segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości Banku, opisanych w nocie 2 - znaczące zasady rachunkowości.

Działalność Banku prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Nie zidentyfikowano istotnego związku między lokalizacją placówek Banku z poziomem ryzyka i rentowności ich działalności. W związku z tym zdecydowano o odstąpieniu od prezentacji wyników finansowych w podziale na segmenty geograficzne.



**Wyniki finansowe Banku według segmentów działalności za 2007 rok**

Za okres	2007			2006		
<i>w tys. zł</i>	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem
Wynik z tytułu odsetek	499 376	670 663	1 170 039	424 887	579 347	1 004 234
Wynik z tytułu prowizji	267 560	426 689	694 249	252 512	319 586	572 098
Przychody z tytułu dywidend	27 205	17	27 222	34 202	-	34 202
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	383 813	33 021	416 834	277 631	35 720	313 351
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	30 086	-	30 086	36 571	-	36 571
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	6 665	3 789	10 454	44	-	44
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	70 254	(7 722)	62 532	71 914	17 273	89 187
Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	(621 627)	(755 934)	(1 377 561)	(637 643)	(696 220)	(1 333 863)
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(75 415)	(32 127)	(107 542)	(94 280)	(34 887)	(129 167)
Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	599	(1)	598	102 984	13 080	116 064
Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	130 947	(47 834)	83 113	136 628	(38 531)	98 097
<b>Zysk brutto</b>	<b>719 463</b>	<b>290 561</b>	<b>1 010 024</b>	<b>605 450</b>	<b>195 368</b>	<b>800 818</b>
Podatek dochodowy			(201 856)			(180 426)
<b>Zysk netto</b>			<b>808 168</b>			<b>620 392</b>

Stan na dzień	31.12.2007			31.12.2006		
<b>Aktywa, w tym:</b>	33 130 604	4 877 757	<b>38 008 361</b>	31 267 006	3 828 888	<b>35 095 894</b>
<i>aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży</i>	12 645	-	12 645	12 539	-	12 539
<b>Pasywa</b>	30 564 575	7 443 786	<b>38 008 361</b>	28 930 089	6 165 805	<b>35 095 894</b>

**4. Wynik z tytułu odsetek**

w tys. zł	2007	2006
<b>Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze od:</b>		
Banku Centralnego	40 251	14 220
lokat w bankach	338 853	249 291
kredytów, pożyczek i innych należności, z tego:	1 094 843	908 244
sektora finansowego	36 326	35 707
sektora niefinansowego	1 058 517	872 537
dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	386 655	353 455
dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	75 590	84 664
	<b>1 936 192</b>	<b>1 609 874</b>
<b>Koszty odsetek i podobne koszty od:</b>		
operacji z Bankiem Centralnym	(100)	(9)
depozytów banków	(127 233)	(108 798)
depozytów sektora finansowego (oprócz banków)	(108 509)	(78 000)
depozytów sektora niefinansowego	(523 827)	(413 962)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(6 484)	(4 871)
	<b>(766 153)</b>	<b>(605 640)</b>
	<b>1 170 039</b>	<b>1 004 234</b>

Przychody odsetkowe za 2007 rok zawierają odsetki od kredytów, dla których rozpoznano utratę wartości w kwocie 18 362 tys. zł (za 2006 rok: 30 803 tys. zł).

**5. Wynik z tytułu prowizji**

w tys. zł	2007	2006
<b>Przychody z tytułu opłat i prowizji</b>		
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych	294 836	202 826
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	189 491	151 244
z tytułu realizacji zleceń płatniczych	133 248	123 211
z tytułu usług powierniczych	97 621	88 972
z tytułu zarządzania środkami finansowymi	34 785	38 371
z tytułu gwarancyjnych zobowiązań pozabilansowych	18 309	18 058
z tytułu zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym	7 855	6 893
inne	18 811	21 652
	<b>794 956</b>	<b>651 227</b>
<b>Koszty opłat i prowizji</b>		
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	(76 565)	(59 817)
z tytułu opłat brokerskich	(10 080)	(8 270)
z tytułu opłat KDPW	(10 271)	(5 071)
inne	(3 791)	(5 971)
	<b>(100 707)</b>	<b>(79 129)</b>
	<b>694 249</b>	<b>572 098</b>

Wynik z tytułu prowizji za 2007 rok zawiera przychody prowizyjne (inne niż objęte kalkulacją

efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań finansowych nie wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w kwocie 200 239 tys. zł (za 2006 rok: 163 310 tys. zł) oraz koszty prowizyjne w kwocie 76 565 tys. zł (za 2006 rok: 59 817 tys. zł).

## 6. Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend za 2007 rok w kwocie 27 222 tys. zł (za 2006 rok: 34 202 tys. zł) dotyczą inwestycji kapitałowych Banku. Ogólna kwota przychodów z tytułu dywidend obejmuje dywidendy otrzymane od jednostek zależnych Banku: Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A. - kwota 22 282 tys. zł (w 2006 roku: 29 061 tys. zł) oraz Banku Rozwoju Cukrownictwa S.A. – kwota 933 tys. zł (w 2006 roku: 1 752 tys. zł). Pozostała kwota dywidend dotyczy otrzymanych wypłat od jednostek z mniejszościowym udziałem kapitałowym Banku.

## 7. Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji

w tys. zł	2007	2006
<b>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat</b>		
z instrumentów dłużnych	42 506	29 578
z instrumentów pochodnych, z tego:	46 388	(31 816)
na stopę procentową	41 504	(37 352)
kapitałowe	4 687	3 661
towarowe	197	1 875
	<b>88 894</b>	<b>(2 238)</b>
<b>Wynik z pozycji wymiany</b>		
z tytułu operacji wymiany na walutowych instrumentach pochodnych	406 829	546 776
z tytułu różnic kursowych (rewaluacja)	(78 889)	(231 187)
	<b>327 940</b>	<b>315 589</b>
	<b>416 834</b>	<b>313 351</b>

Wynik na instrumentach dłużnych zawiera wynik netto na obrocie rządowymi papierami wartościowymi, dłużnymi instrumentami komercyjnymi i instrumentami rynku pieniężnego.

Wynik na instrumentach pochodnych zawiera wynik netto na obrocie swap'ami na stopy procentowe, opcjami, futures'ami i innymi instrumentami pochodnymi.

Wynik z pozycji wymiany walutowej zawiera zyski i straty z rewaluacji aktywów i pasywów denominowanych w walucie obcej oraz na walutowych instrumentach pochodnych takich jak forward, swap i opcje.

## 8. Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych

w tys. zł	2007	2006
Zrealizowane zyski z instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	34 398	43 654
Zrealizowane straty z instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	(4 312)	(7 083)
	<b>30 086</b>	<b>36 571</b>

**9. Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych**

w tys. zł	2007	2006
Zrealizowane zyski z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży	10 454	44

**10. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych**

w tys. zł	2007	2006
<b>Pozostałe przychody operacyjne</b>		
Przychody z tytułu przetwarzania danych na rzecz jednostek powiązanych	61 616	63 062
Przychody z rozliczenia nieodpłatnie otrzymanego prawa wieczystego użytkowania gruntów	758	6 456
Przychody dotyczące nieruchomości stanowiących inwestycje	156	6 206
Pozostałe przychody dotyczące akcji przyznanych przez MasterCard	-	6 120
Przychody z wynajmu powierzchni biurowych	11 789	5 667
Pozostałe	22 796	35 326
	<b>97 115</b>	<b>122 837</b>
<b>Pozostałe koszty operacyjne</b>		
Koszty dotyczące rezerwy na karę nałożoną przez UOKiK z tytułu opłat interchange	(10 228)	-
Koszty dotyczące nieruchomości stanowiących inwestycje	(3 317)	(7 537)
Koszty windykacji	(5 214)	(5 446)
Pozostałe	(15 824)	(20 667)
	<b>(34 583)</b>	<b>(33 650)</b>
	<b>62 532</b>	<b>89 187</b>

**11. Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu**

w tys. zł	2007	2006
<b>Koszty pracownicze</b>		
Koszty związane z wynagrodzeniami, w tym:	(542 467)	(507 463)
koszty związane ze świadczeniami emerytalnymi	(14 411)	(13 199)
Premie i nagrody, w tym:	(140 980)	(172 496)
pracownicze świadczenia kapitałowe	10 261	(20 834)
nagrody za wieloletnią pracę	(9 313)	(5 764)
	<b>(683 447)</b>	<b>(679 959)</b>

w tys. zł	2007	2006
<b>Koszty ogólno-administracyjne</b>		
Koszty opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego	(179 858)	(174 197)
Koszty wynajmu i utrzymania nieruchomości	(108 313)	(110 192)
Koszty usług doradczych, audytorskich, konsultacyjnych oraz innych usług zewnętrznych	(104 348)	(106 324)
Reklama i marketing	(72 496)	(54 862)
Koszty transakcyjne	(64 952)	(51 230)
Koszty usług pocztowych, materiałów biurowych i poligrafii	(28 821)	(27 946)
Koszty szkoleń i edukacji	(13 907)	(11 851)
Pozostałe koszty	(121 419)	(117 302)
	<b>(694 114)</b>	<b>(653 904)</b>
	<b>(1 377 561)</b>	<b>(1 333 863)</b>

Koszty pracownicze za 2007 rok zawierają koszty z tytułu wynagrodzeń i nagród obecnych i byłych członków Zarządu Banku w wysokości 13 512 tys. zł (w 2006 roku: 17 092 tys. zł).

## 12. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych

w tys. zł	2007	2006
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(86 843)	(95 248)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(20 699)	(33 919)
	<b>(107 542)</b>	<b>(129 167)</b>

## 13. Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych

w tys. zł	2007	2006
<b>Zyski</b>		
z tytułu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży*	-	114 129
z inwestycji w jednostki podporządkowane	177	1 017
z tytułu innych rzeczowych aktywów trwałych	1 836	1 489
	<b>2 013</b>	<b>116 635</b>
<b>Straty</b>		
z tytułu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży *	(1 137)	(317)
z tytułu innych rzeczowych aktywów trwałych	(278)	(254)
	<b>(1 415)</b>	<b>(571)</b>
	<b>598</b>	<b>116 064</b>

\*dotyczy aktywów trwałych zakwalifikowanych na dzień 31 grudnia 2005 roku jako przeznaczone do sprzedaży i zbytych w prezentowanych okresach (patrz nota 28).

**14. Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości****Odpisy (netto) na utratę wartości aktywów finansowych**

<i>w tys. zł</i>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<b><i>Utworzenie odpisu na utratę wartości</i></b>		
inwestycji kapitałowych	(15 008)	(2 338)
kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(350 054)	(570 301)
inne	(19 609)	(47 547)
	<b>(384 671)</b>	<b>(620 186)</b>
<b><i>Odwrócenie odpisu na utratę wartości</i></b>		
inwestycji kapitałowych	33 082	4 529
kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu	419 232	698 466
inne	1 360	4 033
	<b>453 674</b>	<b>707 028</b>
	<b>69 003</b>	<b>86 842</b>

**Różnica wartości rezerw na zobowiązania pozabilansowe**

<i>w tys. zł</i>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Odpisy na rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(60 353)	(85 173)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	74 463	96 428
	<b>14 110</b>	<b>11 255</b>
<b><i>Utrata wartości netto</i></b>	<b>83 113</b>	<b>98 097</b>

**15. Podatek dochodowy****Ujęty w rachunku zysków i strat**

<i>w tys. zł</i>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<b>Bieżący podatek</b>		
Bieżący rok	(298 313)	(131 376)
Korekty z lat ubiegłych	8 857	(350)
	<b>(289 456)</b>	<b>(131 726)</b>
<b>Podatek odroczony</b>		
Powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	87 952	(47 272)
Zmiana stanu należności od budżetu z tytułu przysługujących odliczeń podatku	(352)	(1 428)
	<b>87 600</b>	<b>(48 700)</b>
<b>Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat</b>	<b>(201 856)</b>	<b>(180 426)</b>

**Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej**

<i>w tys. zł</i>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Zysk brutto	1 010 024	800 818
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku (19%)	(191 905)	(152 155)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	(16 765)	(31 870)
Przychody podlegające opodatkowaniu nie ujęte w wyniku finansowym	(307)	(1 063)
Przychody nie podlegające opodatkowaniu	5 172	6 498
Pozostałe	1 949	(1 836)
<b>Ogółem obciążenie wyniku</b>	<b>(201 856)</b>	<b>(180 426)</b>
<b>Efektywna stawka podatkowa</b>	<b>20%</b>	<b>23%</b>

**Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach**

Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach na dzień 31 grudnia 2007 roku związany jest z dłużnymi i kapitałowymi instrumentami dostępnymi do sprzedaży i wynosi 42 797 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 19 118 tys. zł).

**16. Zysk przypadający na jedną akcję**

Na dzień 31 grudnia 2007 roku zysk przypadający na jedną akcję wynosił 6,19 zł (31 grudnia 2006 roku: 4,75 zł).

Wyliczenie zysku przypadającego na jedną akcję na dzień 31 grudnia 2007 roku oparte było na zysku przypadającym na zwykłych akcjonariuszy w kwocie 808 168 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 620 392 tys. zł) oraz średniej ważonej ilości akcji zwykłych występujących w roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku w liczbie 130 659 600 (31 grudnia 2006 roku: 130 659 600).

Bank nie posiada rozważających potencjalnych akcji zwykłych.

**17. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym**

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Środki pieniężne w kasie	395 549	366 211
Środki na rachunku bieżącym w Banku Centralnym	2 925 954	169 412
	<b>3 321 503</b>	<b>535 623</b>

Na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim (NBP) utrzymywana jest rezerwa obowiązkowa, której deklarowana wysokość na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosiła 869 304 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 756 858 tys. zł). Rezerwa obowiązkowa może być wykorzystywana przez Bank pod warunkiem, że suma średniego miesięcznego salda na rachunku bieżącym w NBP nie jest mniejsza od poziomu deklarowanego.

**18. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu**

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
------------------	-------------------	-------------------

**Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu****Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu**

Obligacje i bony wyemitowane przez:

banki	-	84 368
podmioty finansowe	50 771	43 834
podmioty niefinansowe	70 847	54 476
Skarb Państwa	916 555	1 353 377

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Pozostałe dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez:		
banki	85 883	41 311
	<b>1 124 056</b>	<b>1 577 366</b>
<i>z tego:</i>		
notowane na giełdzie	915 891	1 353 177
nienotowane na giełdzie	208 165	224 189
<b>Instrumenty pochodne</b>	<b>4 008 209</b>	<b>2 973 728</b>
	<b>5 132 265</b>	<b>4 551 094</b>

***Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (wg zapadalności)***

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
do 1 miesiąca	4 598	32 234
od 1 do 3 miesięcy	108 804	156 559
od 3 do 12 miesięcy	88 516	185 929
od 1 do 5 lat	250 381	602 736
powyżej 5 lat	671 757	599 908
	<b>1 124 056</b>	<b>1 577 366</b>

***Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu***

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	34 932	278 109
Instrumenty pochodne	4 338 214	3 038 738
	<b>4 373 146</b>	<b>3 316 847</b>

Na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku Bank nie posiadał aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych w momencie początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.



**Instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2007 roku**

w tys. zł

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Razem	Wartości godziwe	
	do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat		Aktywa	Pasywa
<b>Instrumenty stopy procentowej</b>	<b>12 975 579</b>	<b>190 584 210</b>	<b>208 960 554</b>	<b>52 547 416</b>	<b>465 067 759</b>	<b>2 841 706</b>	<b>3 152 736</b>
- FRA - kupno	-	67 438 340	23 621 000	-	91 059 340	160 812	24 143
- FRA - sprzedaż	-	66 632 380	27 250 000	-	93 882 380	14 063	188 464
- swapy odsetkowe (IRS)	12 110 230	52 631 300	156 068 847	48 747 574	269 557 951	2 336 848	2 535 774
- swapy odsetkowo – walutowe (CIRS)	183 183	1 462 465	1 803 170	2 299 842	5 748 660	319 326	396 239
- opcje na stopę procentową zakupione	-	100 000	50 000	750 000	900 000	6 412	-
- opcje na stopę procentową sprzedane	-	100 000	50 000	750 000	900 000	-	6 417
- kontrakty futures – kupno*	95 537	1 876 835	-	-	1 972 372	4 225	1 518
- kontrakty futures – sprzedaż*	586 629	342 890	117 537	-	1 047 056	20	181
<b>Instrumenty walutowe</b>	<b>33 244 381</b>	<b>22 548 321</b>	<b>5 174 028</b>	<b>613 228</b>	<b>61 579 958</b>	<b>1 152 436</b>	<b>1 172 230</b>
- FX forward	6 127 526	5 576 040	542 844	302 814	12 549 224	195 399	420 746
- FX swap	15 478 832	5 751 616	197 539	-	21 427 987	626 750	423 692
- opcje walutowe zakupione	5 739 636	5 548 032	2 183 571	146 884	13 618 123	312 749	17 537
- opcje walutowe sprzedane	5 898 387	5 672 633	2 250 074	163 530	13 984 624	17 538	310 255
<b>Transakcje na papierach wartościowych</b>	<b>140 306</b>	<b>1 404</b>	<b>102 806</b>	<b>-</b>	<b>244 516</b>	<b>8 025</b>	<b>7 206</b>
- opcje na akcje zakupione	-	702	51 403	-	52 105	3 720	3 311
- opcje na akcje sprzedane	-	702	51 403	-	52 105	3 311	3 720
- papiery wartościowe zakupione do otrzymania	93 589	-	-	-	93 589	504	75
- papiery wartościowe sprzedane do wydania	46 717	-	-	-	46 717	490	100
<b>Transakcje związane z towarami</b>	<b>-</b>	<b>43 260</b>	<b>32 164</b>	<b>-</b>	<b>75 424</b>	<b>6 042</b>	<b>6 042</b>
- swap	-	12 882	13 208	-	26 090	2 873	2 873
- opcje kupione	-	15 189	9 478	-	24 667	3 169	-
- opcje sprzedane	-	15 189	9 478	-	24 667	-	3 169
<b>Instrumenty pochodne ogółem</b>	<b>46 360 266</b>	<b>213 177 195</b>	<b>214 269 552</b>	<b>53 160 644</b>	<b>526 967 657</b>	<b>4 008 209</b>	<b>4 338 214</b>

\*Instrumenty znajdujące się w obrocie giełdowym

**Instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2006 roku**

w tys. zł

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Razem	Wartości godziwe	
	do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat		Aktywa	Pasywa
<b>Instrumenty stopy procentowej</b>	<b>10 379 000</b>	<b>127 810 506</b>	<b>162 394 716</b>	<b>36 837 648</b>	<b>337 421 870</b>	<b>2 601 365</b>	<b>2 672 608</b>
- FRA - kupno	-	48 134 300	21 550 000	-	69 684 300	4 739	80 699
- FRA - sprzedaż	97 000	47 669 440	26 750 000	-	74 516 440	81 169	6 479
- swapy odsetkowe (IRS)	9 449 582	30 870 857	111 354 658	33 303 156	184 978 253	2 222 075	2 379 685
- swapy odsetkowo – walutowe (CIRS)	682 455	90 471	2 740 058	2 034 492	5 547 476	281 870	195 598
- opcje na stopę procentową zakupione	-	-	-	750 000	750 000	8 806	-
- opcje na stopę procentową sprzedane	-	-	-	750 000	750 000	-	8 806
- kontrakty futures – kupno*	118 096	769 496	-	-	887 592	-	1 341
- kontrakty futures – sprzedaż*	31 867	275 942	-	-	307 809	2 706	-
<b>Instrumenty walutowe</b>	<b>31 299 157</b>	<b>11 314 005</b>	<b>592 047</b>	<b>690 632</b>	<b>43 895 841</b>	<b>346 268</b>	<b>341 285</b>
- FX forward	5 000 068	3 138 063	126 006	342 246	8 606 383	84 589	118 015
- FX swap	19 661 080	1 558 737	171 919	-	21 391 736	127 738	90 079
- opcje walutowe zakupione	3 286 353	3 261 761	146 471	165 291	6 859 876	133 864	15
- opcje walutowe sprzedane	3 351 656	3 355 444	147 651	183 095	7 037 846	77	133 176
<b>Transakcje na papierach wartościowych</b>	<b>545 442</b>	<b>36 446</b>	<b>1 502</b>	<b>-</b>	<b>583 390</b>	<b>6 269</b>	<b>5 019</b>
- opcje na akcje zakupione	-	18 223	751	-	18 974	4 450	90
- opcje na akcje sprzedane	-	18 223	751	-	18 974	90	4 450
- papiery wartościowe zakupione do otrzymania	92 207	-	-	-	92 207	924	74
- papiery wartościowe sprzedane do wydania	453 235	-	-	-	453 235	805	405
<b>Transakcje związane z towarami</b>	<b>4 055</b>	<b>95 857</b>	<b>1 799</b>	<b>-</b>	<b>101 711</b>	<b>19 826</b>	<b>19 826</b>
- swap	1 343	45 465	1 799	-	48 607	15 066	15 066
- opcje kupione	1 356	25 196	-	-	26 552	4 760	-
- opcje sprzedane	1 356	25 196	-	-	26 552	-	4 760
<b>Instrumenty pochodne ogółem</b>	<b>42 227 654</b>	<b>139 256 814</b>	<b>162 990 064</b>	<b>37 528 280</b>	<b>382 002 812</b>	<b>2 973 728</b>	<b>3 038 738</b>

\*Instrumenty znajdujące się w obrocie giełdowym

**Kontrakty walutowe**

Tabela poniżej podsumowuje, w podziale na główne waluty, umowne wartości kontraktów forward, swap oraz opcji, wraz ze szczegółami dotyczącymi umownych kursów wymiany i okresem pozostałym do terminu zapadalności danego kontraktu. Wartości w walucie obcej są przeliczane po kursach obowiązujących na dzień bilansowy.

w tys. zł	Średnie ważone umowne kursy walutowe		Wartość nominalna	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
<b>Euro – kupione</b>				
Poniżej 3 miesięcy	3,7729	3,9438	9 510 016	3 510 777
Od 3 miesięcy do 1 roku	3,7351	3,9961	8 756 471	2 789 323
Powyżej 1 roku	3,7478	3,9239	2 172 671	633 090
<b>Euro – sprzedane</b>				
Poniżej 3 miesięcy	3,7110	3,9028	12 190 066	4 541 265
Od 3 miesięcy do 1 roku	3,6762	3,9694	7 780 681	3 120 562
Powyżej 1 roku	3,7279	3,9195	1 853 468	487 578
<b>Dolary amerykańskie – kupione</b>				
Poniżej 3 miesięcy	2,5844	2,9581	6 272 420	8 925 606
Od 3 miesięcy do 1 roku	2,7148	3,0706	3 132 427	2 547 342
Powyżej 1 roku	2,7516	2,8704	1 144 284	410 142
<b>Dolary amerykańskie – sprzedane</b>				
Poniżej 3 miesięcy	2,5587	2,9483	8 065 961	12 868 304
Od 3 miesięcy do 1 roku	2,7710	3,0562	3 359 748	2 813 338
Powyżej 1 roku	2,7376	2,8685	922 329	402 183
<b>Franki szwajcarskie – kupione</b>				
Poniżej 3 miesięcy	2,1985	2,3869	6 484	103 475
<b>Franki szwajcarskie – sprzedane</b>				
Poniżej 3 miesięcy	2,1564	2,3857	18 178	219 585
<b>Funty brytyjskie – kupione</b>				
Poniżej 3 miesięcy	5,4832	5,7153	64 519	91 303
Od 3 miesięcy do 1 roku	5,5551	5,8512	86 060	4 394
Powyżej 1 roku	5,7650	-	26 292	-
<b>Funty brytyjskie – sprzedane</b>				
Poniżej 3 miesięcy	5,2544	5,7129	45 498	1 256
Od 3 miesięcy do 1 roku	5,7292	-	43 385	-
Powyżej 1 roku	5,7650	-	26 292	-

**19. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży**

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Obligacje i bony wyemitowane przez:		
banki centralne	377 428	378 413
podmioty niefinansowe	88 135	-
Skarb Państwa	6 002 075	7 868 900
	<b>6 467 638</b>	<b>8 247 313</b>
z tego:		
notowane na giełdzie	5 933 705	7 795 947
nienotowane na giełdzie	533 933	451 366

**Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (wg zapadalności)**

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
do 1 miesiąca	4 994	16 996
od 1 do 3 miesięcy	-	12 887
od 3 do 12 miesięcy	602 493	399 147
od 1 do 5 lat	2 761 921	5 030 034
powyżej 5 lat	3 098 230	2 788 249
	<b>6 467 638</b>	<b>8 247 313</b>

W ogólnej kwocie dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży wykazane są obligacje Narodowego Banku Polskiego o wartości nominalnej 366 665 tys. zł nabyte w dniu 28 lutego 2002 roku w ramach emisji przeznaczonej dla banków w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej utrzymywanej przez banki w NBP. Posiadany pakiet obligacji NBP obejmuje obligacje na okaziciela, które oprocentowane są według stopy procentowej ustalonej na podstawie rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych.

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<b>Stan na dzień 1 stycznia</b>	<b>8 247 313</b>	<b>7 171 157</b>
Zwiększenia (z tytułu):		
nabycia	113 732 927	91 359 979
rozliczenia dyskonta, premii, odsetek	95 641	142 082
Zmniejszenia (z tytułu)		
sprzedaży	(115 121 563)	(90 209 113)
aktualizacji wyceny	(116 619)	(28 885)
różnic kursowych	(306 985)	(149 215)
rozliczenia dyskonta, premii, odsetek	(63 076)	(38 692)
<b>Stan na dzień 31 grudnia</b>	<b>6 467 638</b>	<b>8 247 313</b>

**20. Inwestycje kapitałowe**

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	340 392	342 748
Akcje i udziały w innych jednostkach	55 718	67 669
Utrata wartości	(93 789)	(109 883)
	<b>302 321</b>	<b>300 534</b>
<i>z tego:</i>		
notowane na giełdzie	-	14 046
nienotowane na giełdzie	302 321	286 488

Zmiana stanu inwestycji kapitałowych przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	<b>Jednostki zależne</b>	<b>Inne jednostki</b>	<b>Razem</b>
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2006</b>	<b>263 699</b>	<b>20 605</b>	<b>284 304</b>
Zwiększenia (z tytułu):			
nabycia	-	3 160	3 160
aktualizacji wyceny	4 529	8 011	12 540
zamiany wierzytelności na akcje	-	3 689	3 689
Zmniejszenia (z tytułu)			
sprzedaży	-	(6)	(6)
aktualizacji wyceny	(2 338)	(814)	(3 152)
różnic kursowych	(1)	-	(1)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2006</b>	<b>265 889</b>	<b>34 645</b>	<b>300 534</b>

<i>w tys. zł</i>	<b>Jednostki zależne</b>	<b>Inne jednostki</b>	<b>Razem</b>
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2007</b>	<b>265 889</b>	<b>34 645</b>	<b>300 534</b>
Zwiększenia (z tytułu):			
nabycia	-	2 909	2 909
aktualizacji wyceny	33 082	-	33 082
Zmniejszenia (z tytułu)			
sprzedaży	-	(14 046)	(14 046)
aktualizacji wyceny	(15 008)	(2 909)	(17 917)
różnic kursowych	(2 241)	-	(2 241)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2007</b>	<b>281 722</b>	<b>20 599</b>	<b>302 321</b>

**Informacje finansowe dotyczące jednostek podporządkowanych  
31.12.2007**

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY – LEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	97,47	120 000	1 132 166	920 799	211 367	77 068	13 172
DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A.	Warszawa	Działalność maklerska	Jednostka zależna	100,00	70 950	438 055	338 130	99 925	108 017	18 993
PPH SPOMASZ Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Nie prowadzi działalności	Jednostka zależna	100,00	9 442	Jednostka postawiona w stan likwidacji				
BANK ROZWOJU CUKROWNICTWA S.A.	Poznań	Bankowość	Jednostka zależna	100,00	40 255	40 084	450	39 634	1 563	466
HANDLOWY- INVESTMENTS S.A. <sup>1/</sup>	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	25 570	28 735	86	28 649	39 813	33 592
HANDLOWY - INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	80,97	7 434	7 513	238	7 275	106	(249)
HANDLOWY INWESTYCJE Sp. z o.o. <sup>2/</sup>	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	8 070	19 103	7 892	11 211	824	376
<b>Razem</b>					<b>281 721</b>	<b>1 665 656</b>	<b>1 267 595</b>	<b>398 061</b>	<b>227 391</b>	<b>66 350</b>

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą z niezbadanych sprawozdań finansowych jednostek.

*Objaśnienie zależności pośrednich:*

1/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Investments S.A

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY - INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	19,03	1 428	7 513	238	7 275	106	(249)

2/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY - LEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	2,53	3 125	1 132 166	920 799	211 367	77 068	13 172

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą z niezbadanych sprawozdań finansowych jednostek.

**Informacje finansowe dotyczące jednostek podporządkowanych**  
**31.12.2006**

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY – LEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	97,47	120 000	785 080	586 883	198 197	60 557	24 279
DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A.	Warszawa	Działalność maklerska	Jednostka zależna	100,00	70 950	929 457	826 244	103 213	85 275	24 219
PPH SPOMASZ Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Nie prowadzi działalności	Jednostka zależna	100,00	9 442	Jednostka postawiona w stan likwidacji				
BANK ROZWOJU CUKROWNICTWA S.A.	Poznań	Bankowość	Jednostka zależna	100,00	40 255	40 590	489	40 101	2 239	1 037
HANDLOWY- INVESTMENTS S.A. <sup>1/</sup>	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	-	44 878	47 553	(2 675)	96 169	49 443
HANDLOWY - INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	80,97	17 172	33 543	21 850	8 204	2 601	1 576
HANDLOWY INWESTYCJE Sp. z o.o. <sup>2/</sup>	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	8 070	18 971	4 897	14 074	8 558	8 431
<b>Razem</b>					<b>265 889</b>	<b>1 852 519</b>	<b>1 487 916</b>	<b>361 114</b>	<b>255 399</b>	<b>108 984</b>

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych jednostek, z wyjątkiem Handlowy Investments S.A., Handlowy Investments II S.a.r.l. i PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji.



*Objaśnienie zależności pośrednich:*

1/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Investments S.A

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY - INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	19,03	1 527	33 543	21 850	8 204	2 601	1 576

2/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY - LEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	2,53	3 125	785 080	586 883	198 197	60 557	24 279

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych jednostek, z wyjątkiem Handlowy Investments S.A., Handlowy Investments II S.a.r.l. i PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji.

**21. Kredyty, pożyczki i inne należności*****Kredyty, pożyczki i inne należności (wg struktury rodzajowej)***

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
<b><i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora finansowego</i></b>		
rachunki bieżące w bankach	419 944	768 998
kredyty, lokaty i pożyczki, w tym:	8 480 239	8 540 214
<i>lokaty w bankach</i>	7 394 904	7 769 726
skupione wierzytelności	24 311	45 918
zrealizowane gwarancje i poręczenia	205	245
należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	57 097	302 405
inne należności	5 248	3 589
	<b>8 987 044</b>	<b>9 661 369</b>
odpisy z tytułu utraty wartości	(76 488)	(98 461)
	<b>8 910 556</b>	<b>9 562 908</b>
<b><i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego</i></b>		
kredyty i pożyczki	12 392 630	10 667 940
skupione wierzytelności	282 773	234 666
zrealizowane gwarancje i poręczenia	45 472	50 720
inne należności	4 663	1 491
	<b>12 725 538</b>	<b>10 954 817</b>
odpisy z tytułu utraty wartości	(1 327 089)	(1 486 751)
	<b>11 398 449</b>	<b>9 468 066</b>
<b><i>Kredyty, pożyczki i inne należności</i></b>	<b>20 309 005</b>	<b>19 030 974</b>

***Kredyty, pożyczki i inne należności brutto (wg zapadalności)***

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
<b><i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora finansowego</i></b>		
do 1 miesiąca	3 583 093	7 194 704
od 1 do 3 miesięcy	2 304 351	456 079
od 3 do 12 miesięcy	2 232 741	1 100 478
od 1 do 5 lat	808 983	793 509
powyżej 5 lat	57 876	116 599
	<b>8 987 044</b>	<b>9 661 369</b>
<b><i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego</i></b>		
do 1 miesiąca	7 506 954	6 596 319
od 1 do 3 miesięcy	679 764	694 672
od 3 do 12 miesięcy	1 208 487	1 116 905
od 1 do 5 lat	2 992 803	2 413 086
powyżej 5 lat	337 530	133 835
	<b>12 725 538</b>	<b>10 954 817</b>
<b><i>Kredyty, pożyczki i inne należności brutto</i></b>	<b>21 712 582</b>	<b>20 616 186</b>

Bank nie działa jako strona finansująca (leasingodawca) w zakresie leasingu finansowego.

**22. Utrata wartości kredytów, pożyczek i innych należności**

Zmiana stanu utraty wartości kredytów, pożyczek i innych należności przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<b>Stan na dzień 1 stycznia</b>	<b>1 585 212</b>	<b>1 840 298</b>
Z czego dotyczy:		
Należności od banków	9 572	11 332
Należności od pozostałych klientów sektora finansowego i niefinansowego	1 575 640	1 828 966
Zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości:	(181 635)	(255 086)
Utworzenie odpisów w okresie	350 054	570 301
Spisane należności w ciężar odpisów	(173 569)	(175 114)
Rozwiązanie odpisów w okresie	(419 232)	(698 466)
Inne	61 112	48 193
<b>Stan na dzień 31 grudnia</b>	<b>1 403 577</b>	<b>1 585 212</b>

Z czego dotyczy:		
Należności od banków	1 886	9 572
Należności od pozostałych klientów sektora finansowego i niefinansowego	1 401 691	1 575 640

Na bilans zamknięcia utraty wartości rozpoznanej na należności od klientów składały się następujące kategorie:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Utrata wartości oceniana portfelowo	361 517	383 236
Utrata wartości oceniana indywidualnie	993 062	1 143 410
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	48 998	58 566

**23. Rzeczowe aktywa trwałe*****Nieruchomości i wyposażenie***

<i>w tys. zł</i>	Grunty i budynki	Środki transportu	Inne środki trwałe	W budowie	Razem
<b>Wartość brutto</b>					
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2006</b>	<b>729 933</b>	<b>60 841</b>	<b>666 714</b>	<b>4 801</b>	<b>1 462 289</b>
Zwiększenia:					
Zakupy	636	514	18 936	34 688	54 774
Przeniesienie z nieruchomości stanowiących inwestycje	-	-	-	18 000	18 000
Inne zwiększenia	-	-	2 179	-	2 179
Zmniejszenia:					
Zbycia	-	(11 044)	(6 489)	-	(17 533)
Zaklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (patrz nota 28)	(4 932)	-	-	-	(4 932)
Reklasyfikacje	15 968	10 233	7 402	(36 002)	(2 399)
Inne zmniejszenia	(4 986)	(127)	(24 983)	-	(30 096)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2006</b>	<b>736 619</b>	<b>60 417</b>	<b>663 759</b>	<b>21 487</b>	<b>1 482 282</b>

w tys. zł

	Grunty i budynki	Środki transportu	Inne środki trwałe	W budowie	Razem
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2007</b>	<b>736 619</b>	<b>60 417</b>	<b>663 759</b>	<b>21 487</b>	<b>1 482 282</b>
<i>Zwiększenia:</i>					
Zakupy	1 556	-	26 937	46 431	74 924
Inne zwiększenia	-	-	7 135	-	7 135
<i>Zmniejszenia:</i>					
Zbycia	(179)	(14 084)	(3 851)	-	(18 114)
Zaklasyfikowanie do nieruchomości stanowiących inwestycje	(12 404)	-	(60)	(18 144)	(30 608)
Inne zmniejszenia	(5 995)	(56)	(106 942)	-	(112 993)
Reklasyfikacje	13 643	19 344	7 952	(43 374)	(2 435)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2007</b>	<b>733 240</b>	<b>65 621</b>	<b>594 930</b>	<b>6 400</b>	<b>1 400 191</b>
<b><i>Amortyzacja (Umorzenie)</i></b>					
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2006</b>	<b>218 640</b>	<b>24 906</b>	<b>570 106</b>	<b>-</b>	<b>813 652</b>
<i>Zwiększenia:</i>					
Koszty umorzenia za okres	37 829	11 572	45 847	-	95 248
Inne zwiększenia	-	-	1 346	-	1 346
<i>Zmniejszenia:</i>					
Zbycia	-	(9 971)	(6 590)	-	(16 561)
Zaklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (patrz nota 28)	(752)	-	-	-	(752)
Inne zmniejszenia	(3 462)	(39)	(24 245)	-	(27 746)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2006</b>	<b>252 255</b>	<b>26 468</b>	<b>586 464</b>	<b>-</b>	<b>865 187</b>
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2007</b>	<b>252 255</b>	<b>26 468</b>	<b>586 464</b>	<b>-</b>	<b>865 187</b>
<i>Zwiększenia:</i>					
Koszty umorzenia za okres	31 901	12 386	42 555	-	86 842
Inne zwiększenia	-	-	3 553	-	3 553
<i>Zmniejszenia:</i>					
Zbycia	(179)	(11 493)	(3 832)	-	(15 504)
Zaklasyfikowanie do nieruchomości stanowiących inwestycje	(4 005)	-	(11)	-	(4 016)
Inne zmniejszenia	(5 404)	(20)	(106 507)	-	(111 931)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2007</b>	<b>274 568</b>	<b>27 341</b>	<b>522 222</b>	<b>-</b>	<b>824 131</b>
<b><i>Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości</i></b>					
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2006</b>	<b>1 453</b>	<b>-</b>	<b>238</b>	<b>-</b>	<b>1 691</b>
<i>Zwiększenia</i>					
<i>Zmniejszenia</i>	(1 453)	-	(238)	-	(1 691)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2006</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Wartość bilansowa</b>					
Na dzień 1 stycznia 2006	509 840	35 935	96 370	4 801	646 946
Na dzień 31 grudnia 2006	484 364	33 949	77 295	21 487	617 095
Na dzień 1 stycznia 2007	484 364	33 949	77 295	21 487	617 095
Na dzień 31 grudnia 2007	458 672	38 280	72 708	6 400	576 060

**Nieruchomości stanowiące inwestycje**

w tys. zł	2007	2006
<b>Stan na dzień 1 stycznia</b>	<b>9 386</b>	<b>40 948</b>
<i>Zwiększenia:</i>		
Przekwalifikowanie z nieruchomości bankowych	26 592	-
Aktualizacja wyceny	-	711
<i>Zmniejszenia:</i>		
Zbycia	(920)	(14 273)
Zaklasyfikowanie do nieruchomości bankowych	-	(18 000)
Zaklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(8 466)	-
Aktualizacja wyceny	(1 564)	-
<b>Stan na dzień 31 grudnia</b>	<b>25 028</b>	<b>9 386</b>

**24. Wartości niematerialne**

w tys. zł	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
<b>Wartość brutto</b>						
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2006</b>	<b>1 245 976</b>	<b>740</b>	<b>217 875</b>	<b>18 242</b>	<b>2 100</b>	<b>1 484 933</b>
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	-	-	6 666	-	1 976	8 642
<i>Zmniejszenia:</i>						
Reklasyfikacje	-	-	459	-	(3 722)	(3 263)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2006</b>	<b>1 245 976</b>	<b>740</b>	<b>225 000</b>	<b>18 242</b>	<b>354</b>	<b>1 490 312</b>
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2007</b>	<b>1 245 976</b>	<b>740</b>	<b>225 000</b>	<b>18 242</b>	<b>354</b>	<b>1 490 312</b>
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	-	-	8 144	-	10 545	18 689
<i>Zmniejszenia:</i>						
Reklasyfikacje	-	-	5 468	-	(5 530)	(62)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2007</b>	<b>1 245 976</b>	<b>740</b>	<b>238 612</b>	<b>18 242</b>	<b>5 369</b>	<b>1 508 939</b>
<b>Amortyzacja (Umorzenie)</b>						
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2006</b>	-	<b>650</b>	<b>165 852</b>	<b>5 013</b>	-	<b>171 515</b>
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	-	90	27 145	6 684	-	33 919
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	-	-	(5)	-	-	(5)
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2006</b>	-	<b>740</b>	<b>192 992</b>	<b>11 697</b>	-	<b>205 429</b>
<b>Stan na dzień 1 stycznia 2007</b>	-	<b>740</b>	<b>192 992</b>	<b>11 697</b>	-	<b>205 429</b>
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	-	-	17 940	2 759	-	20 699
<b>Stan na dzień 31 grudnia 2007</b>	-	<b>740</b>	<b>210 932</b>	<b>14 456</b>	-	<b>226 128</b>
<b>Wartość bilansowa</b>						
Na dzień 1 stycznia 2006	1 245 976	90	52 023	13 229	2 100	1 313 418
Na dzień 31 grudnia 2006	1 245 976	-	32 008	6 545	354	1 284 883
Na dzień 1 stycznia 2007	1 245 976	-	32 008	6 545	354	1 284 883
Na dzień 31 grudnia 2007	1 245 976	-	27 680	3 786	5 369	1 282 811

Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość firmy obejmuje kwotę 1 243 645 tys. zł powstałą w wyniku połączenia Banku Handlowego w Warszawie SA z Citibank (Poland) S.A., które nastąpiło z dniem 28 lutego 2001 roku oraz kwotę 2 331 tys. zł powstałą w wyniku nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa bankowego ABN Amro Bank (Polska) S.A., które nastąpiło z dniem 1 marca 2005 roku.

## 25. Test utraty wartości dla wartości firmy

Dla potrzeb przeprowadzenia testów na utratę wartości, wartość firmy została przyporządkowana do dwóch ośrodków wypracowujących środki pieniężne: sektora Bankowości Korporacyjnej oraz sektora Bankowości Detalicznej. W obu przypadkach przyporządkowana wartość firmy jest znacząca w porównaniu z łączną wartością bilansową wartości firmy.

Poniższa tabela prezentuje przyporządkowanie wartości firmy do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

### *Wartość bilansowa wartości firmy przypisanej do ośrodka*

w tys. zł

Sektor Bankowości Korporacyjnej	851 944
Sektor Bankowości Detalicznej	394 032
	<b>1 245 976</b>

Podstawą wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodków jest ich wartość użytkowa oszacowana w oparciu o zatwierdzony w 2004 roku przez Radę Nadzorczą Banku pięcioletni plan finansowy. Plan opiera się na racjonalnych i mających poparcie faktograficzne założeniach, odzwierciedlających ocenę kierownictwa Banku odnośnie przyszłych warunków gospodarczych oraz oczekiwanych wyników działalności Banku. Plan podlega okresowej aktualizacji.

W wycenie wykorzystano stopę dyskontową odpowiadającą wymaganej stopie zwrotu, oszacowanej na bazie modelu wyceny aktywów kapitałowych (CAPM) przy zastosowaniu wartości wskaźnika beta dla sektora bankowego, stóp zwrotu indeksu WIG oraz krzywych rentowności obligacji skarbowych. Tak wyliczona stopa dyskontowa na koniec 2007 roku wyniosła 14,0% (w 2006 roku: 11,6%).

Ekstrapolacja przepływów pieniężnych wykraczających poza pięcioletni okres objęty planem finansowym została oparta o stopy wzrostu odzwierciedlające długoterminowy cel inflacyjny NBP, który na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosi 2,5 p.p.

Zastosowane stopy wzrostu nie przewyższają długoterminowych średnich stóp wzrostu właściwych dla sektorów Bankowości Korporacyjnej oraz Detalicznej w Polsce.

Zarząd Banku uważa, iż uzasadnione i prawdopodobne zmiany kluczowych założeń przyjętych do wyceny wartości odzyskiwalnej wyodrębnionych ośrodków wypracowujących środki pieniężne nie spowodują, iż wartości bilansowe tych ośrodków przewyższą ich wartości odzyskiwalne.

## 26. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

w tys. zł

### *Aktywa z tytułu podatku dochodowego\**

Bieżące	-	16 351
Odroczone	368 497	256 865
	<b>368 497</b>	<b>273 216</b>

### *Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego\**

Bieżące	<b>93 351</b>	-
---------	---------------	---

*\*/Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie łącznie.*

**Dodatnie i ujemne różnice przejściowe przyjęte do wyliczenia aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego**

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Odsetki naliczone i inne koszty	13 294	15 368
Rezerwy na kredyty	91 538	106 118
Rezerwa na pożyczki podporządkowane	-	547
Niezrealizowana premia	12 389	7 346
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	532 562	637 696
Ujemna wycena papierów wartościowych	4 215	683
Przychody pobrane z góry	17 299	26 339
Wycena udziałów	7 444	6 891
Prowizje	5 333	5 666
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	42 797	19 118
Niezrealizowane koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	156 767	74 258
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłacenia	61 838	53 707
Pozostałe	19 980	21 900
<b>Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</b>	<b>965 456</b>	<b>975 637</b>

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego związana jest z następującymi pozycjami:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Odsetki naliczone (przychód)	71 180	63 509
Niezrealizowana premia od opcji	475	133
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	482 766	618 827
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	319	910
Przychody do otrzymania	8 406	6 124
Dodatnia wycena papierów wartościowych	3 719	428
Ulga inwestycyjna	21 706	22 377
Pozostałe	8 388	6 464
<b>Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</b>	<b>596 959</b>	<b>718 772</b>

**Zmiany różnic przejściowych w ciągu okresu**

<i>w tys. zł</i>	<b>Saldo na 31 grudnia 2005</b>	<b>Zmiany odnoszone na wynik finansowy</b>	<b>Zmiany odnoszone na kapitał</b>	<b>Saldo na 31 grudnia 2006</b>
Odsetki naliczone i inne koszty	11 755	3 613	-	15 368
Rezerwy na kredyty	158 101	(51 983)	-	106 118
Rezerwy na pożyczki podporządkowane	17 267	(16 720)	-	547
Niezrealizowana premia	5 007	2 339	-	7 346
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	652 524	(14 828)	-	637 696
Ujemna wycena papierów wartościowych	351	332	-	683
Przychody pobrane z góry	21 467	4 872	-	26 339
Wycena udziałów	7 846	(955)	-	6 891
Prowizje	6 955	(1 289)	-	5 666
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	15 142	-	3 976	19 118
Niezrealizowane koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	114 418	(40 160)	-	74 258
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłacenia	46 971	6 736	-	53 707
Pozostałe	20 564	1 336	-	21 900
	<b>1 078 368</b>	<b>(106 707)</b>	<b>3 976</b>	<b>975 637</b>

w tys. zł

	Saldo na 31 grudnia 2005	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Saldo na 31 grudnia 2006
Odsetki naliczone (przychód)	67 922	(4 413)	63 509
Niezrealizowana premia od opcji	381	(248)	133
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	672 976	(54 149)	618 827
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	380	530	910
Przychody do otrzymania	3 541	2 583	6 124
Dodatnia wycena papierów wartościowych	465	(37)	428
Ulga inwestycyjna	23 054	(677)	22 377
Pozostałe	8 532	(2 068)	6 464
	<b>777 251</b>	<b>(58 479)</b>	<b>718 772</b>

w tys. zł

	Saldo na 31 grudnia 2006	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31 grudnia 2007
Odsetki naliczone i inne koszty	15 368	(2 074)	-	13 294
Rezerwy na kredyty	106 118	(14 580)	-	91 538
Rezerwy na pożyczki podporządkowane	547	(547)	-	-
Niezrealizowana premia	7 346	5 043	-	12 389
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	637 696	(105 134)	-	532 562
Ujemna wycena papierów wartościowych	683	3 532	-	4 215
Przychody pobrane z góry	26 339	(9 040)	-	17 299
Wycena udziałów	6 891	553	-	7 444
Prowizje	5 666	(333)	-	5 333
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19 118	-	23 679	42 797
Niezrealizowane koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	74 258	82 509	-	156 767
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłacenia	53 707	8 131	-	61 838
Pozostałe	21 900	(1 920)	-	19 980
	<b>975 637</b>	<b>(33 860)</b>	<b>23 679</b>	<b>965 456</b>

w tys. zł

	Saldo na 31 grudnia 2006	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Saldo na 31 grudnia 2007
Odsetki naliczone (przychód)	63 509	7 671	71 180
Niezrealizowana premia od opcji	133	342	475
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	618 827	(136 061)	482 766
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	910	(591)	319
Przychody do otrzymania	6 124	2 282	8 406
Dodatnia wycena papierów wartościowych	428	3 291	3 719
Ulga inwestycyjna	22 377	(671)	21 706
Pozostałe	6 464	1 924	8 388
	<b>718 772</b>	<b>(121 813)</b>	<b>596 959</b>



**27. Inne aktywa**

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Rozrachunki międzybankowe	23 321	20 259
Przychody do otrzymania	60 417	58 932
Pożyczki dla pracowników z Funduszu Świadczeń Socjalnych	29 405	32 723
Dłużnicy różni	81 310	74 634
Rozliczenia międzyokresowe	16 107	46 519
Pozostałe aktywa	28	170
	<b>210 588</b>	<b>233 237</b>

**28. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży**

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	-	8 360
Nieruchomość własna	12 645	4 179
<b>Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży</b>	<b>12 645</b>	<b>12 539</b>

Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<b>Stan na dzień 1 stycznia</b>	<b>12 539</b>	<b>30 385</b>
<i>Zwiększenia:</i>		
Przekwalifikowanie z nieruchomości bankowych	-	4 179
Przekwalifikowanie z nieruchomości stanowiących inwestycje	8 466	-
<i>Zmniejszenia:</i>		
Zbycie udziałów w jednostce stowarzyszonej	-	(8 056)
Zbycie jednostek zależnych	-	(4 103)
Zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-	(5 486)
Zbycie ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych	(8 360)	(4 380)
<b>Stan na dzień 31 grudnia</b>	<b>12 645</b>	<b>12 539</b>

Na dzień 31 grudnia 2007 roku aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży obejmują dwie nieruchomości własne Banku, które spełniając kryteria określone MSSF 5 zostały przekwalifikowane do tej grupy aktywów z rzeczowego majątku trwałego.

Poniżej przedstawiono objaśnienie zmiany stanu w 2006 roku oraz w 2007 roku pozostałych składników aktywów (grup aktywów) zaklasyfikowanych w prezentowanych okresach do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży:

- udziały w jednostkach zależnych Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Banku Handlowego S.A. („TFI”) i Handlowy Zarządzania Aktywami S.A. („HANZA”) oraz w jednostce stowarzyszonej Handlowy Heller S.A. („HELLER”). Sprzedaż akcji TFI i HANZA nastąpiła w dniu 1 lutego 2006 roku, HELLER – w dniu 2 lutego 2006 roku ,
- zorganizowana część przedsiębiorstwa Banku obejmującą prowadzenie działalności w zakresie rozliczeń transakcji kartowych w ramach Sektora Bankowości Detalicznej, polegającej na wynajmie terminali POS oraz świadczeniu usług jako agent rozliczeniowy w rozumieniu ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych. Sprzedaż tej części przedsiębiorstwa Banku nastąpiła w dniu 31 stycznia 2006 roku na rzecz Cardpoint S.A. z siedzibą w Poznaniu,
- zorganizowana część przedsiębiorstwa Banku w postaci ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych w Dźwirzynie, Rowach, Skubiance, Łebie i Wiśle. W 2006 roku nastąpiła sprzedaż obiektów w

Dźwirzynie, Skubiance oraz w Łebie. Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe w Rowach i w Wiśle zostały zbyte w I półroczu 2007 roku.

## 29. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

### Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
<b>Depozyty sektora finansowego</b>		
Środki na rachunkach bieżących, w tym	2 369 149	1 365 733
<i>środki na rachunkach bieżących banków</i>	2 188 118	1 196 869
Depozyty, w tym	4 833 193	5 072 080
<i>depozyty terminowe banków</i>	1 705 436	2 462 685
Odsetki naliczone	40 877	43 959
	<b>7 243 219</b>	<b>6 481 772</b>
<b>Depozyty sektora niefinansowego</b>		
Środki na rachunkach bieżących, w tym:	8 010 795	5 595 423
<i>klientów korporacyjnych</i>	3 933 764	3 353 436
<i>klientów indywidualnych</i>	3 466 163	1 718 548
Depozyty, w tym	11 734 461	12 746 671
<i>klientów korporacyjnych</i>	9 200 222	9 281 629
<i>klientów indywidualnych</i>	1 695 458	2 494 239
Odsetki naliczone	12 776	19 725
	<b>19 758 032</b>	<b>18 361 819</b>
<b>Depozyty</b>	<b>27 001 251</b>	<b>24 843 591</b>
<b>Pozostałe zobowiązania</b>		
Kredyty i pożyczki otrzymane	135 044	152 831
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	69 155	223 329
Inne zobowiązania, w tym:	234 808	306 202
<i>zabezpieczenia pieniężne</i>	140 592	238 030
Odsetki naliczone	3 009	3 484
<b>Pozostałe zobowiązania</b>	<b>442 016</b>	<b>685 846</b>
	<b>27 443 267</b>	<b>25 529 437</b>

### Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (wg zapadalności)

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
<b>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:</b>		
<b>Sektora finansowego</b>		
do 1 miesiąca	6 318 563	4 105 926
od 1 do 3 miesięcy	844 938	1 160 183
od 3 do 12 miesięcy	55 050	1 202 016
od 1 do 5 lat	136 899	134 124
powyżej 5 lat	-	3 922
odsetki naliczone	42 941	45 859
	<b>7 398 391</b>	<b>6 652 030</b>

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
<b>Sektora niefinansowego</b>		
do 1 miesiąca	19 066 932	17 402 480
od 1 do 3 miesięcy	591 858	887 357
od 3 do 12 miesięcy	294 842	505 005
od 1 do 5 lat	77 378	60 826
powyżej 5 lat	145	430
odsetki naliczone	13 721	21 309
	<b>20 044 876</b>	<b>18 877 407</b>
	<b>27 443 267</b>	<b>25 529 437</b>

### 30. Rezerwy

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Na sprawy sporne	21 757	19 339
Na zobowiązania pozabilansowe	13 574	27 684
	<b>35 331</b>	<b>47 023</b>

Zmiana stanu rezerw przedstawia się następująco:

w tys. zł	2007	2006
<b>Stan na dzień 1 stycznia</b>	<b>47 023</b>	<b>57 245</b>
Z czego dotyczy:		
Rezerw na sprawy sporne	19 339	18 306
Rezerw na zobowiązania pozabilansowe	27 684	38 939
<b>Zwiększenia:</b>		
Utworzenie odpisów na rezerwy w okresie	73 417	92 545
na sprawy sporne	13 064	7 372
na zobowiązania pozabilansowe	60 353	85 173
<b>Zmniejszenia:</b>		
Wykorzystanie rezerw	-	(630)
Rozwiązanie rezerw w okresie:	(85 109)	(102 137)
na sprawy sporne	(10 646)	(5 709)
na zobowiązania pozabilansowe	(74 463)	(96 428)
<b>Stan na dzień 31 grudnia</b>	<b>35 331</b>	<b>47 023</b>

### 31. Inne zobowiązania

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Fundusz Świadczeń Socjalnych	65 387	63 482
Rozrachunki międzybankowe	60 531	86 522
Rozrachunki międzyoddziałowe	4 344	598
Rozliczenia z Urzędem Skarbowym i ZUS	7 082	7 684
Wierzyciele różni	74 440	106 762
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, z tego:	332 181	278 727
koszty do zapłacenia z tytułu zobowiązań wobec pracowników	129 315	150 174
rezerwa na odprawy emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę	62 364	53 051
inne koszty do zapłacenia	140 502	75 502
Przychody przyszłych okresów	43 223	104 135
	<b>587 188</b>	<b>647 910</b>

## 32. Kapitały

### *Kapitał zakładowy*

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	akcje zwykłe	-	65 000 000	260 000	w całości opłacony	27.03.97r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	1 120 000	4 480	w całości opłacony	27.10.98r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	1 557 500	6 230	w całości opłacony	25.06.99r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	2 240 000	8 960	w całości opłacony	16.11.99r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	17 648 500	70 594	w całości opłacony	24.05.02r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	5 434 000	21 736	w całości opłacony	16.06.03r.	01.01.97r.
C	na okaziciela	akcje zwykłe	-	37 659 600	150 638	przeniesienie majątku CPSA na Bank	28.02.01r.	01.01.00r.
				<b>130 659 600</b>	<b>522 638</b>			

Wartość nominalna jednej akcji = 4,00 zł

Na dzień 31 grudnia 2007 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 522 638 400 zł i podzielony był na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 4 zł każda i w okresie od 31 grudnia 2006 roku nie uległ zmianie.

Bank nie emitował akcji uprzywilejowanych.

### *Lista akcjonariuszy*

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających na dzień 31 grudnia 2007 roku co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego Banku:

	Wartość akcji (w tys. zł)	Liczba akcji	Akcje %	Liczba głosów na WZ	Głosy w WZ %
Citibank Overseas Investment Corporation, USA	391 979	97 994 700	75,0	97 994 700	75,0
Pozostali akcjonariusze	130 659	32 664 900	25,0	32 664 900	25,0
	<b>522 638</b>	<b>130 659 600</b>	<b>100,0</b>	<b>130 659 600</b>	<b>100,0</b>

W ciągu 2007 roku struktura własności znacznych pakietów akcji Banku nie uległa zmianie.

Według informacji posiadanych przez Bank, na dzień 31 grudnia 2007 roku International Finance Associates (IFA), podmiot zależny od Citibank Overseas Investment Corporation nie posiada już żadnych akcji Banku. Zakończył się, trwający od lutego 2006 roku, proces wymiany wyemitowanych w 2004 roku Uprzywilejowanych Obligacji Wymiennych Citibank N.A., na akcje Banku, które były w posiadaniu przez IFA. Na koniec 2006 roku IFA posiadała 1 903 akcje Banku stanowiące 0,001% udziału w kapitale zakładowym Banku i 0,001% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

### *Kapitał zapasowy*

Kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych Banku lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego może być wykorzystana jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Kwota kapitału zapasowego obejmuje kwotę 2 485 534 tys. zł stanowiącą nadwyżkę wartości godziwej

wyemitowanych akcji ponad ich wartość nominalną w związku z połączeniem Banku z Citibank (Poland) S.A., które nastąpiło z dniem 28 lutego 2001 roku.

### ***Kapitał z aktualizacji wyceny***

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	<b>(182 451)</b>	<b>(81 501)</b>

Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji. Na dzień wyłączenia z bilansu całości lub części składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowane zyski lub straty ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat.

### ***Pozostałe kapitały rezerwowe***

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Kapitał rezerwowý	992 238	907 175
Fundusz ogólnego ryzyka	390 000	390 000
	<b>1 382 238</b>	<b>1 297 175</b>

### ***Kapitał rezerwowý***

Kapitał rezerwowý tworzy się z corocznych odpisów dokonywanych z zysku lub z innych źródeł, niezależnie od kapitału zapasowego.

Kapitał rezerwowý przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych Banku lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie.

### ***Fundusz ogólnego ryzyka***

Fundusz ogólnego ryzyka tworzony jest z zysku z przeznaczeniem na niezidentyfikowane ryzyka działalności bankowej.

### ***Dywidendy***

#### ***Dywidendy wypłacone w 2007 roku***

Zgodnie z Uchwałą nr 18 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 21 czerwca 2007 roku dokonano podziału zysku za 2006 rok oraz podjęto postanowienie o wypłacie dywidendy, określeniu dnia dywidendy i określeniu terminu wypłaty dywidendy. Z zysku netto za 2006 rok na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 535 704 360, 00 zł (w 2006 roku z zysku netto za 2005 rok: 470 374 560,00 zł), co oznacza, że kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wynosi 4,10 zł (w 2006 roku: 3,60 zł).

Dniem ustalenia prawa do dywidendy określono dzień 5 lipca 2007 roku. Wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 31 sierpnia 2007 roku.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Bank nie posiadał zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy.

#### ***Dywidendy zadeklarowane***

Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Banku nie podjął jeszcze decyzji proponowanego podziału zysku za 2007 rok, w tym propozycji kwoty przeznaczonej na wypłatę dywidendy.

## **33. Transakcje repo oraz reverse repo**

Bank pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu

w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Transakcje repo są używane powszechnie jako narzędzie krótkoterminowego finansowania aktywów odsetkowych, w zależności od poziomu stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku następujące aktywa były sprzedane w ramach transakcji repo:

<i>w tys. zł</i>	<b>Wartość godziwa aktywów</b>	<b>Wartość bilansowa odpowiadających zobowiązań*</b>	<b>Termin odkupu</b>	<b>Wartość odkupu</b>
Instrumenty przeznaczone do obrotu dłużne papiery wartościowe	69 304	69 173	do tygodnia	69 275

*\* z uwzględnieniem odsetek*

Na dzień 31 grudnia 2006 roku następujące aktywa były sprzedane w ramach transakcji repo:

<i>w tys. zł</i>	<b>Wartość godziwa aktywów</b>	<b>Wartość bilansowa odpowiadających zobowiązań*</b>	<b>Termin odkupu</b>	<b>Wartość odkupu</b>
Instrumenty przeznaczone do obrotu dłużne papiery wartościowe	223 574	223 420	do miesiąca	223 472

*\* z uwzględnieniem odsetek*

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu wszelkie korzyści oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów pozostają po stronie Banku.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na 31 grudnia 2006 roku aktywa sprzedane w ramach transakcji repo, nie mogą być przedmiotem dalszego obrotu.

W 2007 roku łączne koszty odsetek z transakcji repo wyniosły 3 444 tys. zł (w 2006 roku: 2 621 tys. zł).

Bank nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo). Sprzedawca zobowiązuje się do odprzedaży tych samych lub podobnych instrumentów w uzgodnionym przyszłym terminie. Transakcje reverse repo służą jako narzędzie pozyskiwania funduszy dla klientów.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku aktywa nabyte w celu ich późniejszej odsprzedaży były następujące:

<i>w tys. zł</i>	<b>Wartość bilansowa należności*</b>	<b>Wartość godziwa aktywów będących zabezpieczeniem</b>	<b>Termin odsprzedaży</b>	<b>Wartość odsprzedaży</b>
Kredyty, pożyczki i inne należności: od sektora finansowego	57 097	57 067	do tygodnia	57 141

*\* z uwzględnieniem odsetek*

Na dzień 31 grudnia 2006 roku aktywa nabyte w celu ich późniejszej odsprzedaży były następujące:

<i>w tys. zł</i>	<b>Wartość bilansowa należności*</b>	<b>Wartość godziwa aktywów będących zabezpieczeniem</b>	<b>Termin odsprzedaży</b>	<b>Wartość odsprzedaży</b>
Kredyty, pożyczki i inne należności: od sektora finansowego	302 405	302 180	do tygodnia	302 503

*\* z uwzględnieniem odsetek*

Na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku Bank miał możliwość zastawu lub zbycia papierów wartościowych nabytych w ramach transakcji reverse repo.

W 2007 roku łączne przychody z tytułu odsetek z transakcji reverse repo wyniosły 48 tys. zł (w 2006 roku: 94 tys. zł).

**34. Wartość godziwa***Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych*

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony lub zobowiązanie wykonane, w transakcji zawartej pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych (w podziale na kategorie) i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych.

**Na dzień 31 grudnia 2007 roku**

w tys. zł	Nota	Przeznaczone do obrotu	Kredyty, pożyczki i inne należności	Dostępne do sprzedaży	Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe	Łączna wartość bilansowa	Wartość godziwa
<b>Aktywa</b>							
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	17	-	-	-	3 321 503	3 321 503	3 321 503
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	5 132 265	-	-	-	5 132 265	5 132 265
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	-	-	6 467 638	-	6 467 638	6 467 638
Inwestycje kapitałowe	21	-	-	302 321	-	302 321	432 000
Kredyty, pożyczki i inne należności	22	-	20 309 005	-	-	20 309 005	20 271 195
		<b>5 132 265</b>	<b>20 309 005</b>	<b>6 769 959</b>	<b>3 321 503</b>	<b>35 532 732</b>	<b>35 624 601</b>
<b>Pasywa</b>							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	18	4 373 146	-	-	-	4 373 146	4 373 146
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	29	-	-	-	27 443 267	27 443 267	27 453 022
		<b>4 373 146</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>27 443 267</b>	<b>31 816 413</b>	<b>31 826 168</b>

**Na dzień 31 grudnia 2006 roku**

w tys. zł	Nota	Przeznaczone do obrotu	Kredyty, pożyczki i inne należności	Dostępne do sprzedaży	Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe	Łączna wartość bilansowa	Wartość godziwa
<b>Aktywa</b>							
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	17	-	-	-	535 623	535 623	535 623
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	4 551 094	-	-	-	4 551 094	4 551 094
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	-	-	8 247 313	-	8 247 313	8 247 313
Inwestycje kapitałowe	20	-	-	300 534	-	300 534	400 451
Kredyty, pożyczki i inne należności	21	-	19 030 974	-	-	19 030 974	19 023 503
		<b>4 551 094</b>	<b>19 030 974</b>	<b>8 547 847</b>	<b>535 623</b>	<b>32 665 538</b>	<b>32 757 984</b>

<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>	<b>Przeznaczone do obrotu</b>	<b>Kredyty, pożyczki i inne należności</b>	<b>Dostępne do sprzedaży</b>	<b>Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe</b>	<b>Łączna wartość bilansowa</b>	<b>Wartość godziwa</b>
<b>Pasywa</b>							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		-	-	-	250 113	250 113	250 113
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	18	3 316 847	-	-	-	3 316 847	3 316 847
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	29	-	-	-	25 529 437	25 529 437	25 538 429
		<b>3 316 847</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>25 779 550</b>	<b>29 096 397</b>	<b>29 105 389</b>

*Określenie wartości godziwej*

W przypadku krótkoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zakłada się, że wartość bilansowa tych instrumentów jest w przybliżeniu równa ich wartości godziwej. W przypadku instrumentów innych niż krótkoterminowe zastosowano następujące metody i założenia.

*Inwestycje kapitałowe*

W przypadku aktywów finansowych stanowiących udziały w podmiotach zależnych jako wartość godziwą zaprezentowano procent aktywów netto podmiotu przypadający na udziały Banku w danym podmiocie. Zdaniem Zarządu Banku jest to najlepsze możliwe do ustalenia przybliżenie wartości godziwej dla tych instrumentów.

W udziałach mniejszościowych notowanych zastosowano wycenę rynkową. W przypadku nienotowanych udziałów mniejszościowych, Bank nie był w stanie oszacować wiarygodnie wartości godziwej, dlatego w pozycji wartość godziwa zaprezentowano cenę nabycia skorygowaną o odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

Według założeń strategicznych Banku zakłada się stopniową redukcję przedstawionych zaangażowań kapitałowych, za wyjątkiem wybranych zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych prowadzących działalność na rzecz sektora finansowego. Poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z uwarunkowań rynkowych.

W 2007 roku i w 2006 roku Bank nie dokonał zbycia inwestycji kapitałowych, których wartości godziwej nie można było uprzednio wiarygodnie wycenić.

*Kredyty, pożyczki i inne należności*

W kolumnie „wartość bilansowa” zaprezentowano wartość kredytów według zamortyzowanego kosztu pomniejszoną o odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i uwzględnia zmiany rynkowych stóp procentowych na dzień bilansowy. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. W przypadku kredytów, dla których terminy spłat nie są określone (np. kredytów w rachunku bieżącym) jako wartość godziwą zaprezentowano kwotę konieczną do zapłaty, gdyby należność stała się wymagalna w dniu bilansowym. Oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne związane z jednorodnymi kategoriami kredytów i pożyczek, zostały oszacowane na podstawie portfela kredytowego i zdyskontowane za pomocą bieżących stóp procentowych.

Wartością godziwą lokat overnight jest ich wartość bilansowa. Wartość godziwa lokat oprocentowanych według stałej stopy procentowej jest szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych rynku pieniężnego dla należności o podobnym ryzyku kredytowym, pozostającym terminie do wykupu oraz walucie.



*Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego koszt*

W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie i depozytów bez ustalonej daty wymagalności, za wartość godziwą przyjmowana jest kwota, która byłaby wypłacona na żądanie na dzień bilansowy. Wartość godziwą depozytów o ustalonym terminie zapadalności oszacowano na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

W 2007 roku i w 2006 roku Bank nie dokonał przekwalifikowania aktywów finansowych z lub do poszczególnych kategorii (wyceniane według wartości godziwej, według kosztu lub zamortyzowanego kosztu).

**35. Zobowiązania warunkowe***Informacja o toczących się postępowaniach sądowych*

Na dzień 31 grudnia 2007 roku nie toczyło się przed sądem, organem administracji publicznej lub organem właściwym dla postępowania arbitrażowego postępowanie dotyczące wierzytelności Banku, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łączna wartość wszystkich toczących się postępowań sądowych z udziałem Banku dotyczących wierzytelności przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku i wyniosła 1 054 214 tys. zł.

Znaczące postępowania sądowe prowadzone w zakresie wierzytelności kredytowych Banku:

<b>Strony postępowania</b>	<b>Wartość przedmiotu sporu (tys. zł)</b>	<b>Data wszczęcia postępowania</b>	<b>Opis przedmiotu sprawy</b>
<b>Wierzyciel:</b> Bank Handlowy w Warszawie S.A.	158 534	8 sierpnia 1996 roku – postanowienie o ogłoszeniu upadłości	Postępowanie w toku. Bank zgłosił wierzytelność do masy w dniu 14 października 1996 roku. Bank zrealizował wszystkie zabezpieczenia. Bank prawdopodobnie nie odzyska z masy środków na pokrycie swojej wierzytelności. Syndyk przewidywał zakończenie postępowania upadłościowego do końca 2006 roku. Bank oczekuje na postanowienie o ukończeniu postępowania upadłościowego.
<b>Wierzyciel:</b> Bank Handlowy w Warszawie S.A.	65 947	W 2000 roku Sąd ogłosił upadłość dłużnika	W ramach prowadzonego postępowania Bank zgłosił wierzytelność. Wierzytelność Banku może zostać nie zaspokojona.
<b>Wierzyciel:</b> Bank Handlowy w Warszawie S.A.	44 732	W dniu 22 czerwca 2001 roku Sąd ogłosił upadłość dłużnika	Bank zgłosił swoje wierzytelności w postępowaniu. Sprawa w toku.

Na wierzytelności będące przedmiotem postępowań sądowych Bank, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dokonuje odpowiednich odpisów z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku nie toczyło się przed sądem, organem administracji publicznej lub organem właściwym dla postępowania arbitrażowego postępowanie dotyczące zobowiązań Banku, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

W 2007 roku łączna wartość zobowiązań Banku z tytułu postępowań sądowych z udziałem Banku zmniejszyła się znacznie i ich łączna wartość na dzień 31 grudnia 2007 roku spadła poniżej 10% kapitałów własnych Banku i wyniosła 138 687 tys. zł. W okresie tym zakończyło się kilka postępowań

sądowych przeciwko Bankowi, w tym zakończyło się jedno z postępowań sądowych o znacznej wartości, w którym wartość przedmiotu sporu wynosiła 387 400 tys. zł. Powódka wnosila o zapłatę odszkodowania. Według powódki Bank naruszył autorskie prawa majątkowe stosując w swojej kampanii marketingowej strategię, do której według powódki autorskie prawa majątkowe przysługiwały powódce. Sąd prawomocnie oddalił powództwo.

W przypadku postępowań sądowych wiążących się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia zobowiązania przez Bank utworzone są odpowiednie rezerwy.

### **Zobowiązania pozabilansowe warunkowe**

Wartości udzielonych zobowiązań warunkowych według poszczególnych kategorii pozabilansowych prezentowały się następująco:

*w tys. zł* **31.12.2007** **31.12.2006**

#### **Zobowiązania warunkowe udzielone**

Akredytywy	164 317	195 947
<i>w tym na rzecz jednostek powiązanych</i>	4 513	381
Gwarancje udzielone	2 160 288	2 781 785
<i>w tym na rzecz jednostek powiązanych</i>	1 340	2 367
Linie kredytowe udzielone	11 204 214	9 459 737
<i>w tym na rzecz jednostek powiązanych</i>	330 172	282 161
Lokaty do wydania	-	24 860
Gwarantowanie emisji	172 000	217 000
	<b>13 700 819</b>	<b>12 679 329</b>

*w tys. zł* **31.12.2007** **31.12.2006**

#### **Akredytywy według kategorii**

Akredytywy importowe wystawione	151 186	155 677
<i>w tym na rzecz jednostek powiązanych</i>	4 513	381
Akredytywy eksportowe potwierdzone	13 131	40 270
	<b>164 317</b>	<b>195 947</b>

Na zobowiązania pozabilansowe utworzone są rezerwy. Na dzień 31 grudnia 2007 roku kwota utworzonych rezerw na zobowiązania pozabilansowe wynosiła 13 574 tys. zł, w tym na zobowiązania pozabilansowe na rzecz jednostek powiązanych – 0 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 27 684 tys. zł, w tym na zobowiązania pozabilansowe na rzecz jednostek powiązanych – 3 426 tys. zł).

Gwarancje udzielone obejmują gwarancje spłaty kredytu za zleceniodawcę, inne gwarancje zapłaty, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje należytego wykonania kontraktu, gwarancje przetargowe oraz poręczenia wekslowe.

*w tys. zł* **31.12.2007** **31.12.2006**

#### **Zobowiązania warunkowe otrzymane**

a) finansowe	50 000	-
b) gwarancyjne	2 573 703	2 019 070
	<b>2 623 703</b>	<b>2 019 070</b>

## **36. Aktywa stanowiące zabezpieczenie**

Aktywa stanowią zabezpieczenie następujących zobowiązań:

*w tys. zł* **31.12.2007** **31.12.2006**

#### **Zobowiązania**

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu  
zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z  
udzielonym przyrzeczeniem odkupu

69 173 223 420

Wartości bilansowe aktywów stanowiących zabezpieczenie przedstawione są poniżej:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
<b><i>Aktywa stanowiące zabezpieczenie</i></b>		
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	69 304	223 574
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	66 252	39 559
Inne aktywa		
rozliczenia z tytułu operacji instrumentami pochodnymi	-	3 347
	<b>135 556</b>	<b>266 480</b>

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku przedstawione w tabeli dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży stanowią zabezpieczenie na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Informacje o aktywach stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Banku z tytułu transakcji repo znajdują się w nocie 33. Pozostałe aktywa wykazane powyżej stanowią zabezpieczenie rozliczenia transakcji instrumentami pochodnymi. Warunki i zasady dokonanych transakcji nie odbiegają od tych powszechnie przyjętych i obowiązujących dla tego typu umów.

### 37. Działalność powiernicza

Bank jest liderem na rynku banków powierniczych w Polsce. Oferuje zarówno usługi powiernicze związane z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych dla zagranicznych inwestorów instytucjonalnych, jak i usługi depozytariusza przeznaczone dla krajowych podmiotów finansowych, szczególnie funduszy emerytalnych, inwestycyjnych i kapitałowych funduszy ubezpieczeniowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku Bank prowadził 11 690 rachunków papierów wartościowych (31 grudnia 2006 r.: 10 312 rachunków).

### 38. Leasing operacyjny

#### *Umowy leasingu, w których Bank jest leasingobiorcą*

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego według terminów zapadalności przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Poniżej 1 roku	44 892	41 697
Od 1 do 5 lat	102 747	86 226
Powyżej 5 lat	35 815	4 696
	<b>183 454</b>	<b>132 619</b>
Łączna opłata roczna dla umów zawartych na czas nieokreślony	<b>1 516</b>	<b>1 272</b>

Bank leasinguje powierzchnie biurową oraz samochody, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Najbardziej znaczące umowy leasingowanych powierzchni biurowych dotyczą obiektów w Warszawie, ul. Wolska 171/175 i ul. Chałubińskiego 8. Standardowo umowy zawierane są na okres 5 lat z możliwością przedłużenia na kolejne 3 lata, przy czym część umów zawartych jest na czas nieokreślony. Płatności leasingowe są indeksowane w trybie rocznym. W 2007 roku łączna kwota opłat z tego tytułu wyniosła 40 933 tys. zł (w 2006 roku: 37 378 tys. zł).

Bank leasinguje samochody, zgodnie z umowami zawartymi z jednostką zależną w 2005 roku. Umowy zawarte są na okres 3 lat. Płatności leasingowe ustalone są według stałej stopy odsetkowej przez cały okres leasingu. W 2007 roku łączna kwota opłat z tego tytułu wyniosła 653 tys. zł (w 2006 roku: 567 tys. zł).

Opłaty te ujęte są w rachunku zysków i strat w pozycji „Koszty działania”.

**Umowy leasingu, w których Bank jest leasingodawcą**

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego według terminów zapadalności przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Poniżej 1 roku	4 024	1 894
Od 1 do 5 lat	7 348	4 973
Powyżej 5 lat	1 419	1 690
	<b>12 791</b>	<b>8 557</b>
Łączna opłata roczna dla umów zawartych na czas nieokreślony	<b>3 462</b>	<b>3 151</b>

Część powierzchni biurowych oraz samochody Bank oddaje w leasing, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego.

Większość umów leasingowanych powierzchni biurowych zawartych jest na czas nieokreślony. Pozostałe umowy zawarte są na okres od 2 do 10 lat. Płatności leasingowe są indeksowane w trybie rocznym. W 2007 roku łączna kwota otrzymanych opłat z tego tytułu wyniosła 11 677 tys. zł (w 2006 roku: 3 604 tys. zł).

Bank leasinguje samochody, zgodnie z umowami zawartymi z jednostkami powiązanymi. Umowy zawarte są na okres 2 lat lub na czas nieokreślony. Płatności leasingowe ustalone są według stałej stopy odsetkowej przez cały okres leasingu. W 2007 roku łączna kwota opłat z tego tytułu wyniosła 550 tys. zł (w 2006 roku: 597 tys. zł).

Opłaty te ujęte są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”.

**39. Rachunek przepływów pieniężnych**

Informacja dodatkowa:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
<b><i>Stan środków pieniężnych:</i></b>		
Środki pieniężne w kasie	395 549	366 211
Rachunek bieżący nostro w Banku Centralnym	2 925 954	169 412
Rachunki bieżące w innych bankach (nostro, przekroczenia sald na rachunkach loro)	419 944	768 998
	<b>3 741 447</b>	<b>1 304 621</b>

**40. Jednostki powiązane*****Transakcje z jednostkami powiązanymi***

W ramach prowadzonej działalności biznesowej Bank zawiera transakcje z jednostkami powiązanymi, a w szczególności z jednostkami wchodzącymi w skład Citigroup Inc., jednostkami zależnymi i jednostkami stowarzyszonymi (patrz nota 20) oraz z osobami zarządzającymi, nadzorującymi i pracownikami.

Transakcje z jednostkami powiązanymi obejmują głównie kredyty, depozyty, gwarancje, transakcje pochodnymi instrumentami finansowym. Wszystkie transakcje Banku z jednostkami powiązanymi zawierane są na warunkach rynkowych.

**Transakcje z jednostkami Citigroup Inc.**

Należności i zobowiązania bilansowe i pozabilansowe wobec jednostek Citigroup Inc. przedstawiają się następująco:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Należności, w tym:	3 391 324	1 185 672
Lokaty	3 367 120	1 155 110
Zobowiązania, w tym:	1 776 006	1 602 682
Depozyty	1 776 006	1 602 682
Wycena bilansowa transakcji pochodnymi instrumentami finansowymi		
Aktywa przeznaczone do obrotu	2 418 523	2 118 399
Zobowiązania przeznaczone do obrotu	3 052 520	2 457 095
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	67 318	118 536
Pozabilansowe zobowiązania otrzymane	227 389	156 433
Przychody z tytułu odsetek i prowizji w 2007/2006	91 012	85 355
Koszty z tytułu odsetek i prowizji w 2007/2006	57 881	14 529

Ponadto Bank ponosi koszty i uzyskuje przychody o charakterze operacyjnym z tytułu zawartych pomiędzy jednostkami Citigroup Inc. i Bankiem umów dotyczących wzajemnie świadczonych usług. Koszty poniesione i naliczone w 2007 roku z tytułu zawartych umów wynosiły łącznie 139 866 tys. zł (w 2006 roku: 138 209 tys. zł) i dotyczyły w szczególności kosztów z tytułu świadczenia na rzecz Banku usług związanych z utrzymaniem i wsparciem bankowych systemów informatycznych oraz wsparciem doradczym; przychody w kwocie 69 052 tys. zł (w 2006 roku: 75 515 tys. zł) dotyczyły w szczególności świadczenia przez Bank na rzecz tych jednostek usług związanych z przetwarzaniem danych.

W 2007 roku Bank zawarł z jednostkami Citigroup Inc. nowe umowy dotyczące świadczonych wzajemnie usług oraz umowy stanowiące kontynuację umów zawartych we wcześniejszych okresach.

Z nowo zawartych umów najistotniejszą umowę stanowi umowa zawarta w dniu 19 kwietnia 2007 roku pomiędzy Bankiem i Citibank N.A., jedynym akcjonariuszem spółki Citibank Overseas Investment Corporation, która jest większościowym akcjonariuszem Banku, o świadczenie usług na następujących warunkach:

- przedmiotem umowy jest świadczenie przez Citibank N.A., jako usługodawcy na rzecz Banku, jako usługobiorcy usług związanych z korzystaniem przez Bank lub jego klientów z szeregu systemów informatycznych do obsługi działalności Banku,
- wynagrodzenie za usługi za rok 2005, włączając kwoty opłat licencyjnych wynosi 607 387,69 USD netto,
- umowa została zawarta na czas nieokreślony, z możliwością jej wypowiedzenia w dowolnym czasie za porozumieniem stron lub przez każdą ze stron z zachowaniem okresu wypowiedzenia wynoszącym 6 miesięcy.

**Transakcje z jednostkami zależnymi**

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
<b>Kredyty, pożyczki i inne należności</b>		
Rachunki bieżące	228 214	288 122
Kredyty udzielone	-	47 866
Pożyczki podporządkowane	-	16 168
	<b>228 214</b>	<b>352 156</b>

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
<b>Kredyty, pożyczki i inne należności</b>		
Stan na początek okresu*	352 156	526 632
Stan na koniec okresu	228 214	352 156
<b>Depozyty</b>		
Rachunki bieżące	240 030	342 916
Depozyty terminowe	26 931	29 329
	<b>266 961</b>	<b>372 245</b>
<b>Depozyty</b>		
Stan na początek okresu**	372 245	639 694
Stan na koniec okresu	266 961	372 245
<b>Zobowiązania warunkowe udzielone</b>		
Akredytywy	4 513	381
Gwarancje udzielone	1 340	2 367
Linie kredytowe udzielone	330 172	282 161
	<b>336 025</b>	<b>284 909</b>

Przychody z tytułu odsetek i prowizji w 2007/2006	23 405	22 645
Koszty z tytułu odsetek i prowizji w 2007/2006	13 146	9 516

\*Stan kredytów, pożyczek i innych należności na początek 2006 roku obejmował ponadto kwotę 103 385 tys. zł dotyczącą należności udzielonych jednostkom stowarzyszonym.

\*\*Stan depozytów na początek 2006 roku obejmował ponadto kwotę 349 tys. zł dotyczącą depozytów przyjętych od jednostek stowarzyszonych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku należności oraz zobowiązania warunkowe udzielone jednostkom zależnym nie podlegały utworzeniu odpisów na utratę ich wartości.

Na dzień 31 grudnia 2006 roku kwota utworzonych odpisów na utratę wartości należności jednostek zależnych wynosiła 7 209 tys. zł; na zobowiązania warunkowe udzielone – 3 426 tys. zł.

#### **Transakcje z pracownikami, osobami zarządzającymi i nadzorującymi Bank**

w tys. zł	31.12.2007			31.12.2006		
	Pracownicy	Osoby zarządzające	Osoby nadzorujące	Pracownicy	Osoby zarządzające	Osoby nadzorujące
<b>Kredyty, pożyczki i inne należności</b>						
Kredyty udzielone	71 194	288	4	84 800	1 041	11
Pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	29 405	-	-	32 723	-	-
Zaliczki	52	-	-	52	3	-
	<b>100 651</b>	<b>288</b>	<b>4</b>	<b>117 575</b>	<b>1 044</b>	<b>11</b>
<b>Depozyty</b>						
Rachunki bieżące	62 051	2 171	636	26 530	611	184
Depozyty terminowe	19 340	100	116	43 545	1 943	862
	<b>81 391</b>	<b>2 271</b>	<b>752</b>	<b>70 075</b>	<b>2 554</b>	<b>1 046</b>
<b>Udzielone gwarancje i poręczenia</b>						
	49	-	-	84	-	-

## 41. Świadczenia na rzecz pracowników

Świadczenia pracownicze dzielą się na następujące kategorie:

- świadczenia krótkoterminowe, które obejmują wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, płatne nieobecności i świadczenia niepieniężne (takie jak opieka medyczna, mieszkania służbowe, samochody i inne nieodpłatnie przekazywane lub subsydiowane świadczenia). Koszty świadczeń krótkoterminowych ujmowane są w rachunku zysków i strat na bieżąco w okresie, którego dotyczą. Na koniec okresu sprawozdawczego pozostała do wypłaty przewidywaną nie zdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń za dany okres obrotowy, Bank ujmuje jako element biernych międzyokresowych rozliczeń kosztów.
- świadczenia po okresie zatrudnienia – w ramach tego typu świadczeń Bank oferuje pracownikom odprawy, opisane w nocie 2 oraz przedstawiony poniżej program emerytalny. Na przyszłe wypłaty odpraw emerytalnych tworzona jest rezerwa wykazana w pasywach bilansu w pozycji „Inne zobowiązania”. Rezerwa ta jest okresowo weryfikowana przez niezależnego aktuarium z zastosowaniem przepisów MSSF. Program emerytalny oferowany przez Bank stanowi program określonych składek zgodnie z MSR 19. Za pracowników uczestniczących w programie, Bank odprowadza składki do odrębnej jednostki i z chwilą ich uiszczenia nie posiada dalszych obowiązków w zakresie dokonywania płatności. Składki ujmuje się jako koszty świadczeń pracowniczych w okresie, którego dotyczą.

### Opis Pracowniczego Programu Emerytalnego

Celem utworzonego przez Bank Pracowniczego Programu Emerytalnego („Program”), jest gromadzenie oraz pomnażanie poprzez inwestowanie środków finansowych pochodzących ze składek wpłacanych w ramach Programu na indywidualny rachunek uczestnika dla zapewnienia wypłaty świadczenia po osiągnięciu wieku 60 lat lub po przejściu na wcześniejszą emeryturę lub w przypadku uzyskania przez uczestnika uprawnień do świadczeń rentowych z tytułu niezdolności do pracy.

Obecny Program, będący kontynuacją PPE Polskiego Towarzystwa Emerytalnego „Diament”, realizowany jest od 19 marca 2004 roku w ramach umowy z Legg Mason Senior Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty („LM Senior SFIO”) wpisany do rejestru funduszy inwestycyjnych przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod numerem RFJ-8, zarządzany przez Legg Mason Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna. Agentem Transferowym dla Funduszu jest Obsługa Funduszy Inwestycyjnych Sp. z o.o.

Składka podstawowa dla uczestników Programu opłacana jest ze środków Banku. Każdy pracownik – uczestnik Programu może również dopłacać z własnych środków składkę dodatkową.

Składki wpłacane do Programu są w całości inwestowane w jednostki uczestnictwa LM Senior SFIO.

- inne długoterminowe świadczenia pracownicze – nagrody za wieloletnią pracę i inne świadczenia z tytułu długiego stażu pracy. Informację o nagrodach za wieloletnią pracę wypłacanych pracownikom przedstawia nota 2. Stanowią one program określonych świadczeń i wyceniane są przez niezależnego aktuarium zgodnie z zapisami MSR 19.
- kapitałowe świadczenia pracownicze – w formie programu opcji na akcje Citigroup lub programu tzw. „akcji odroczonej” Citigroup. Zasady wyceny oraz prezentacji tych programów w sprawozdaniu finansowym przedstawione zostały w nocie 2 w punkcie „Płatności w formie akcji”. Szczegółowe informacje dotyczące zasad funkcjonowania programów kapitałowych świadczeń pracowniczych opisane są w dalszej części niniejszej noty.

Stan rezerw na opisane powyżej świadczenia przedstawiał się następująco:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
Rezerwa na wynagrodzenia i koszty pochodne od wynagrodzeń	114 063	111 346
Rezerwa na odprawy emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę	62 364	53 051
Rezerwa na pracownicze świadczenia kapitałowe	15 252	38 828
	<b>191 679</b>	<b>203 225</b>

Koszty poniesione przez Bank w 2007 roku z tytułu składek na pracowniczy program emerytalny wynosiły 14 377 tys. zł (w 2006 roku: 13 217 tys. zł).

#### *Zatrudnienie w Banku:*

<i>w etatach</i>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Średnie zatrudnienie w roku	5 603	5 426
Stan zatrudnienia na koniec roku	5 795	5 535

#### *Charakter i zasady funkcjonowania programów kapitałowych świadczeń pracowniczych*

W ramach programu świadczeń kapitałowych wybranym pracownikom Citigroup oferowane są w formie nagrody akcje Citigroup (tzw. program akumulacji kapitału lub CAP) lub opcje na akcje Citigroup (tzw. program opcji pracowniczych lub SOP).

W ramach programu SOP uprawnieni pracownicy otrzymują opcje na zakup akcji, które są przyznawane po cenie zamknięcia z giełdy NYSE z dnia przyznania nagrody. Pracownicy nabywają prawa do części przyznanych opcji, co roku od dnia przyznania nagrody typu SOP. Opcje przyznane w latach 2005 - 2007 będą przekazywane w częściach po 25% rocznie w ciągu czterech lat począwszy od pierwszej rocznicy przyznania opcji. Opcje mogą być zrealizowane poprzez zakup akcji w terminie między nabyciem prawa do opcji a datą wygaśnięcia opcji.

W ramach programu CAP uprawnieni pracownicy otrzymują tzw. „akcje odroczone” Citigroup. „Akcje odroczone” w ramach programu CAP przyznawane są po średniej cenie zamknięcia z giełdy NYSE z ostatnich 5 dni poprzedzających przyznanie nagrody. "Akcje odroczone" pozwalają uczestniczyć w ekwiwalencie dywidendy, nie dają jednak prawa głosu i nie mogą zostać sprzedane do dnia przekazania. "Akcje odroczone" przekształcają się w akcje zwykłe po upływie okresu określonego w regulaminie programu CAP. Pracownik traci prawo do przyznanych akcji z chwilą ustania zatrudnienia w Citigroup. Akcje przyznane w latach 2005 - 2007 będą przekazywane w częściach po 25% rocznie w ciągu czterech lat począwszy od pierwszej rocznicy przyznania akcji.

#### *Założenia przyjęte do wyceny programów pracowniczych świadczeń kapitałowych*

Wartość godziwa poszczególnych nagród oraz założenia przyjęte do wyceny, z wyłączeniem Programu Zakupu Akcji, którego kwota jest nieistotna z punktu widzenia sprawozdania, przedstawione są poniżej:

<b>Program SOP</b>	<b>Data przyznania</b>	<b>Cena wykonania / Wartość akcji na moment przyznania</b>	<b>Liczba nagrodzonych pracowników</b>	<b>Liczba opcji / akcji</b>
1	13.02.02	42,11 lub 41,90	268	103 531
2	12.02.03	32,05	247	81 256
3	20.01.04	49,50	100	61 047
4	18.01.05	47,50	4	1 308
5	20.09.05	45,36	1	1 500
6	17.01.06	48,92	1	1 538
7	16.01.07	54,38	1	436



Program CAP	Data przyznania	Cena wykonania / Wartość akcji na moment przyznania	Liczba nagrodzonych pracowników	Liczba opcji / akcji
1	18.01.05	35,96 lub 47,95	179	37 734
2	15.02.05	49,25	1	1 950
3	15.11.05	48,24	2	2 332
4	17.01.06	36,58 lub 48,77	163	67 485
5	21.11.06	50,73	1	2 218
6	16.01.07	40,84 lub 54,46	196	108 293
7	17.07.07	52,19	1	1 917
8	20.11.07	32,00	1	4 687

	Program SOP	Program CAP
Okres nabywania uprawnień (lata)	(1) 20% po każdym kolejnym roku (2)-(3) 33,33% po każdym kolejnym roku (4)-(7) 25% po każdym kolejnym roku	(1)-(6) i (8) 25% po każdym kolejnym roku (7) 33,33% po każdym kolejnym roku
Oczekiwana zmienność	42,19%	42,19%
Średni oczekiwany okres trwania instrumentu (życia)	(1)-(7) - 1 rok od momentu nabycia uprawnień	W momencie nabycia uprawnień
Stopa procentowa wolna od ryzyka (dla USD)	2,97%	2,97%
Oczekiwana dywidenda w USD na 1 akcje	2,16	2,16
Prawdopodobieństwo zakończenia zatrudnienia przed terminem (roczny wskaźnik rotacji nagrodzonych pracowników)	7 %	7 %
Wartość godziwa jednego instrumentu*(w USD)	0,00 – 2,60	51,29

\*różni się w zależności od daty wykonania

Liczba oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje (program SOP) przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2007		31.12.2006	
	Liczba	Średnia ważona cena wykonania	Liczba	Średnia ważona cena wykonania
Występujące na początek okresu	328 107	39,94	351 282	40,86
Przyznane w danym okresie	436	54,38	2 426	48,92
Wykonane w danym okresie	59 543	39,48	58 493	37,70
Umorzone / wygasłe w danym okresie	18 383	-	32 892	-
Występujące na koniec okresu	250 616	40,75	328 107	39,94
Możliwe do wykonania na koniec okresu	247 335	40,66	257 460	39,69

Dla opcji występujących na koniec danego okresu:

	31.12.2007			31.12.2006		
Cena wykonania (w USD)	Liczba (w tys. szt.)	Średni ważony okres pozostały do końca trwania opcji (w latach)	Cena wykonania (w USD)	Liczba (w tys. szt.)	Średni ważony okres pozostały do końca trwania opcji (w latach)	
41,90	0,81	0,53	32,05	102 624	0,53	
42,11	102,72	0,53	49,50	79 076	1,01	
32,05	81,26	0,00	41,90	855	1,03	
49,5	61,05	0,55	42,11	132 053	1,03	
47,5	1,31	1,06	47,19	129	1,05	

Cena wykonania (w USD)	31.12.2007		Cena wykonania (w USD)	31.12.2006	
	Liczba (w tys. szt.)	Średni ważony okres pozostały do końca trwania opcji (w latach)		Liczba (w tys. szt.)	Średni ważony okres pozostały do końca trwania opcji (w latach)
45,36	1,5	1,06	49,00	150	1,05
48,92	1,54	1,56	49,49	3 000	1,05
54,38	0,44	2,56	50,07	307	1,05
-	-	-	50,82	77	1,05
-	-	-	51,32	72	1,05
-	-	-	45,36	2 000	1,56
-	-	-	47,50	5 339	1,56
-	-	-	48,92	2 426	2,56

Liczbę oraz średnie ważone ceny akcji (program CAP) przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2007		31.12.2006	
	Liczba	Średnia ważona cena akcji	Liczba	Średnia ważona cena akcji
Występujące na początek okresu	217 022	40,29	145 448	39,10
Przyznane w danym okresie	114 898	43,68	114 563	39,59
Wykonane/umorzone/wygasłe w danym okresie	105 304	-	42 989	-
Występujące na koniec okresu	226 616	42,23	217 022	40,29

## 42. Zdarzenia po dacie bilansowej

Po dniu 31 grudnia 2007 roku nie wystąpiły zdarzenia, nieujęte w tym sprawozdaniu finansowym, mogące w znaczący sposób wpłynąć na wyniki Banku lub wymagające ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

## 43. Zarządzanie ryzykiem

### *Pochodne instrumenty finansowe*

Bank zawiera transakcje instrumentami pochodnymi w celach spekulacyjnych oraz w celach zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej. Terminy rozliczenia płatności z tytułu otwartych pozycji dotyczących operacji na instrumentach pochodnych uzależnione są w głównej mierze od charakteru instrumentu. W odniesieniu do prezentowanych poniżej transakcji oprocentowanie zmienne oparte jest na oprocentowaniu z rynku międzybankowego obowiązującego na początek okresu odsetkowego, zaś oprocentowanie stałe jest uzależnione od charakteru instrumentu i celu, dla którego instrument został zawarty.

Szczegółowe dane finansowe dotyczące instrumentów pochodnych występujących na dzień bilansowy zawiera nota 18.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Bank nie złożył w innych instytucjach lokaty pod zabezpieczenie transakcji instrumentami pochodnymi (31 grudnia 2006 roku: 3 347 tys. zł), natomiast z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi Bank otrzymał zabezpieczenia w kwocie 30 104 tys. zł.

### *Terminowe transakcje walutowe*

Transakcje forward stanowią umowy kupna lub sprzedaży walut po z góry ustalonym kursie, z datą rozliczenia inną niż dwa dni robocze od daty zawarcia transakcji. Transakcje typu swap są kombinacją dwóch transakcji typu forward, tzn. określona kwota waluty wymieniana jest według kursu bieżącego na bliższą datę waluty oraz ta sama kwota waluty jest wymieniana z powrotem według kursu forward

w określonym dniu w przyszłości. Wartość nominalna transakcji walutowych oznacza kwotę waluty zakupioną lub sprzedaną i nie przedstawia rzeczywistego rynkowego czy kredytowego ryzyka związanego z tymi transakcjami.

Terminowe transakcje walutowe zawierane są w celu zamykania otwartych dziennych pozycji walutowych oraz w celach spekulacyjnych. Transakcje typu swap walutowy wykorzystywane są głównie do zarządzania płynnością Banku i środkami na rachunkach nostro.

#### *Walutowe transakcje opcyjne*

Przedmiotem walutowych transakcji opcyjnych jest sprzedaż lub kupno przez Bank prawa do dokonania w określonym momencie w przyszłości wymiany jednej waluty na drugą po ustalonym kursie wymiany i w ustalonym dniu lub okresie rozliczenia, przy czym realizacja opcji może nastąpić przez dokonanie fizycznej transakcji wymiany z dostawą waluty albo poprzez rozliczenie różnicy między kursem realizacji opcji, a obowiązującym w dniu realizacji opcji rynkowym kursem referencyjnym. Wyróżnia się dwa rodzaje opcji: opcje typu call – dają jej posiadaczowi prawo do zakupu określonej umową ilości waluty zagranicznej za określoną kursem realizacji opcji ilość waluty krajowej lub innej zagranicznej oraz opcje typu put – dają jej posiadaczowi prawo do sprzedaży określonej umową ilości waluty zagranicznej za określoną kursem realizacji opcji ilość waluty krajowej lub innej zagranicznej. Nabywca opcji płaci wystawcy opcji premię za nabyte prawo do zakupu lub sprzedaży waluty.

#### *Transakcje na stopy procentowe*

W ramach transakcji na stopy procentowe Bank zawierał transakcje typu swap na stopach procentowych (IRS) i swap procentowo – walutowy (CIRS) oraz transakcje typu forward rate agreement (FRA).

Przedmiotem transakcji IRS jest zamiana oprocentowania zobowiązania. W dniu płatności odsetek na Banku i na konrahencie ciąży zobowiązanie do wymiany płatności odsetkowych, opartych na różnych stopach, uzgodnionych w umowie o transakcje IRS. Zaś przedmiotem transakcji CIRS, zawieranych w dwóch różnych walutach, jest zamiana zobowiązania kontrahenta wyrażonego w walucie pierwszej na zobowiązanie w walucie drugiej, w wyniku której w dniu płatności odsetkowych na Banku i na konrahencie ciąży zobowiązanie do wymiany płatności odsetkowych uzgodnionych w umowie o transakcje CIRS. Dodatkowo strony mogą wymieniać między sobą kwoty nominalne zobowiązań. Bank zawiera transakcje IRS oraz CIRS na rynku międzybankowym oraz z klientami.

Przedmiotem transakcji FRA jest ustalenie wysokości stopy procentowej dla należności lub zobowiązania kontrahenta, które powstały lub powstaną w określonych terminach w przyszłości. Bank zawiera transakcje FRA na rynku międzybankowym oraz z klientami.

#### *Opcje na stopy procentowe*

Przedmiotem transakcji typu opcja na stopę procentową jest prawo do otrzymania w określonych terminach w przyszłości kwoty kompensacyjnej, która uzależniona jest od ukształtowania się stóp procentowych w przyszłości. Rozróżnia się dwa rodzaje opcji na stopę procentową: opcje typu cap – gdzie sprzedawca zgadza się płacić nabywcy różnicę pomiędzy stopą referencyjną (zwykle 3 lub 6-miesięczny LIBOR) a uzgodnioną stopą realizacji – kiedy stopa referencyjna przewyższa stopę realizacji, opcje typu floor – gdzie sprzedawca zgadza się płacić nabywcy różnicę pomiędzy stopą referencyjną, a uzgodnioną stopą realizacji – kiedy stopa realizacji przewyższa stopę referencyjną. W obu przypadkach w zamian sprzedawca otrzymuje premię płatną z góry.

#### *Transakcje terminowe na papierach wartościowych*

Bank zawiera transakcje zakupu oraz sprzedaży dłużnych papierów wartościowych po z góry ustalonym kursie, z datą rozliczenia późniejszą niż dwa dni robocze od daty zawarcia transakcji (transakcje typu outright).

### *Opcje na akcje*

Opcje na akcje dają nabywcy prawo do otrzymania różnicy pomiędzy ceną akcji lub wartością indeksu akcji z umowy opcji a wartością instrumentu bazowego w dniu realizacji opcji, w zależności od rodzaju opcji call lub opcji put - odpowiednio w przypadku wzrostu lub spadku ceny instrumentu bazowego. W zamian za otrzymane prawa nabywca opcji płaci wystawcy opcji premię.

### *Transakcje futures*

Kontrakt financial futures jest umową będącą przedmiotem obrotu na zorganizowanej giełdzie, dotyczącą zakupu lub sprzedaży standardowej ilości określonego instrumentu finansowego w uzgodnionym z góry terminie w przyszłości po uzgodnionej z góry cenie.

Kontrakty terminowe typu futures mogą bazować na instrumentach finansowych określonych rodzajów, których ceny są zależne od stóp procentowych. Kontrakty financial futures mogą również bazować na zmianach kursów walutowych niektórych podstawowych walut obcych. Bank nie prowadzi obrotu walutowymi kontraktami terminowymi typu futures.

### *Instrumenty pochodne na towary*

Bank zawiera również instrumenty pochodne oparte o rynki towarowe, w szczególności ceny metali. Instrumenty te są zawierane w oparciu o ceny ustalane na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME). Bank zawiera z klientami kontrakty forward, kontrakty swap oraz kontrakty opcyjne. Dla przykładu transakcje wymiany (typu commodity swap), pozwalają na zaoferowanie klientowi wymaganej stałej ceny bazowej i uzyskanie średniej ceny rynkowej z miesiąca dostawy towaru. Niektóre instrumenty wykorzystywane przez Bank tworzą zerokosztowe struktury opcyjne, np. typu collar.

## **Ryzyko rynkowe**

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku odbywa się w ramach zasad i procedur zatwierdzonych przez Komitet Aktywów i Pasywów Banku i Zarząd Banku i będących odzwierciedleniem wymogów polskich organów nadzorczych oraz z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych w Citibank N.A. podmiocie dominującym wobec Banku.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym obejmuje dwa podstawowe obszary ryzyka: ryzyko płynności finansowej oraz ryzyko cenowe.

Ryzyko płynności jest definiowane jako niebezpieczeństwo niewywiązania się Banku z wykonania wymagalnych zobowiązań finansowych wobec klientów i partnerów.

Ryzyko cenowe określane jest jako ryzyko negatywnego wpływu na wynik finansowy oraz wartość funduszy własnych Banku zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen.

## **Zarządzanie ryzykiem płynności**

Celem zarządzania płynnością jest zapewnienie Bankowi dostępu do środków płynnych w celu wypełnienia swoich zobowiązań w terminie, także w ekstremalnych, lecz prawdopodobnych sytuacjach kryzysowych. Bank jest uczestnikiem ogólnego procesu zapewnienia płynności i finansowania oraz struktury monitorowania płynności w Citigroup. Bank przestrzega wszelkich wymogów regulacyjnych nadzoru bankowego w Polsce, a w szczególności Uchwały nr 9/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (Dz. Urz. NBP z 2007 r. nr 3, poz. 11) z uwzględnieniem zasad polityki płynności Citigroup.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku obejmuje planowanie płynności w horyzoncie krótko-, średnio- i długookresowym, sporządzanie raportów o poziomie nadzorczych miar płynności

krótkoterminowej i długoterminowej, raportu dostępu do rynku hurtowego (MAR), oraz kontrolowanie wykorzystania limitów, progów ostrzegawczych dla relacji strukturalnych bilansu i sporządzanie testów warunków skrajnych.

#### *Zasady i procesy ograniczania i monitorowania ryzyka*

Podstawowymi raportami do oszacowania poziomu ryzyka płynności są: raport luki płynności krótkoterminowej pokazujący relację aktywów płynnych do niestabilnych źródeł finansowania oraz raporty poziomu nadzorczych miar płynności długoterminowej tj. współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi oraz współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi.

Komisja Nadzoru Bankowego ustaliła dla wszystkich współczynników minimalny limit na poziomie 1 tzn., że w każdym dniu roboczym aktywa płynne Banku powinny przewyższać niestabilne źródła finansowania, a fundusze własne wraz ze stabilnymi środkami obcymi powinny przewyższać poziom aktywów niepłynnych i o ograniczonej płynności. W ramach kalkulacji Bank regularnie przygotowuje analizy stabilności poszczególnych kategorii pasywów, dostępności i poziomu obrotów rynków do upłynniania aktywów oraz prognozy przyrostu aktywów klientów.

Dodatkowo w celu ograniczania ryzyka płynności płatniczej w Banku przygotowywany jest raport dostępu do rynku (*Market Access Report*, MAR). Raport ten pokazuje luki w przepływach finansowych Banku w indywidualnych przedziałach czasowych, wskazując na ewentualną konieczność znalezienia dodatkowych źródeł finansowania na rynku hurtowym. Raport MAR przedstawia wszystkie przepływy finansowe związane z transakcjami bilansowymi i pozabilansowymi. Raporty na temat luki płynności są przygotowywane codziennie. Raporty obejmują zagregowany bilans Banku oraz bilanse w poszczególnych walutach.

Limity luki ustalane przez Komitet ALCO Banku obowiązują dla następujących okresów: O/N, 2-7 dni, 8-15 dni, 1 miesiąc, 2 miesiące, 3 miesiące, 6 miesięcy i 1 rok. Luka płynności powyżej 1 roku nie jest objęta limitem, ale podlega monitorowaniu. Podczas obliczania luki brane są pod uwagę badania statystyczne, zwłaszcza w odniesieniu do stabilności bazy depozytowej oraz założeń dotyczących udziału indywidualnych grup produktowych w ogólnej strukturze bilansu Banku. W skali miesiąca testy warunków skrajnych są przeprowadzane z uwzględnieniem potencjalnych zagrożeń wynikających np. z kryzysu systemu bankowego oraz związanych z tym ograniczeń płynności na rynku. Dodatkowo, w celu dokonania oceny ryzyka płynności analizowane i monitorowane są podstawowe relacje w strukturze bilansu Banku.

Metoda oceny ryzyka płynności Banku polega na określeniu poziomu zmodyfikowanej luki w przepływach finansowych w stosunku do potencjalnych źródeł finansowania. Dlatego poziomy luki porównywane są z możliwością uzyskania dodatkowego finansowania z rynku hurtowego (inne banki, fundusze inwestycyjne, fundusze emerytalne, firmy ubezpieczeniowe) oraz ze stanem aktywów płynnych (głównie płynne papiery wartościowe), które można sprzedać lub zastawić (w ramach transakcji repo lub przy pomocy kredytu lombardowego NBP) w określonym horyzoncie czasowym.

Wielkości zmodyfikowanej luki przepływów finansowych oraz poziom aktywów płynnych na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku przedstawione są w poniższych tabelach.

Urealniona luka płynności na dzień 31 grudnia 2007 roku:

w tys. zł	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 2 lat	Powyżej 2 lat
Aktywa	4 686 511	2 284 393	2 127 856	431 052	28 495 974
Pasywa	4 803 476	860 220	69 813	27 606	32 264 671
Luka bilansowa w danym okresie	(116 965)	1 424 173	2 058 043	403 446	(3 768 697)

<i>w tys. zł</i>	<b>Do 1 miesiąca</b>	<b>Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy</b>	<b>Powyżej 3 miesięcy do 1 roku</b>	<b>Powyżej 1 roku do 2 lat</b>	<b>Powyżej 2 lat</b>
Transakcje pozabilansowe – wpływy	16 145 663	6 012 349	12 864 610	873 563	4 227 465
Transakcje pozabilansowe – wypływy	16 073 819	6 109 832	12 783 929	902 277	4 277 570
Luka pozabilansowa w danym okresie	71 844	(97 483)	80 681	(28 714)	(50 105)
Luka skumulowana	(45 121)	1 281 569	3 420 293	3 795 025	(23 777)

Urealniona luka płynności na dzień 31 grudnia 2006 roku:

<i>w tys. zł</i>	<b>Do 1 miesiąca</b>	<b>Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy</b>	<b>Powyżej 3 miesięcy do 1 roku</b>	<b>Powyżej 1 roku do 2 lat</b>	<b>Powyżej 2 lat</b>
Aktywa	5 458 934	363 842	970 564	94 533	28 501 376
Pasywa	4 241 140	944 312	1 370 351	31 317	28 802 129
Luka bilansowa w danym okresie	1 217 794	(580 470)	(399 787)	63 216	(300 753)
Transakcje pozabilansowe – wpływy	20 006 340	4 970 988	5 669 392	1 490 991	3 928 360
Transakcje pozabilansowe – wypływy	19 665 812	4 940 719	5 644 507	1 494 484	4 237 106
Luka pozabilansowa w danym okresie	340 528	30 269	24 885	(3 493)	(308 746)
Luka skumulowana	1 558 322	1 008 121	633 219	692 942	83 443

Aktywa płynne i skumulowana luka płynności do 1 roku:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>	<b>Zmiana</b>
Aktywa płynne, z tego:	10 424 552	10 077 752	346 801
rezerwa obowiązkowa w NBP i osad gotówki	3 059 474	489 459	2 570 015
dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 177 367	1 619 402	(442 035)
dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	6 187 712	7 968 891	(1 781 179)
Skumulowana luka płynności do 1 roku	3 420 291	633 219	2 787 072
Wskaźnik pokrycia luki przez aktywa płynne	Pozytywna luka	Pozytywna luka	Nie dotyczy

Poniżej przedstawione zostały zobowiązania finansowe Banku według umownych terminów wymagalności.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku

	Nota	Razem	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Ponad 5 lat	Odsetki
<b>Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu</b>								
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	18	34 932	34 932	-	-	-	-	-
<b>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu</b>								
Depozyty sektora finansowego	30	7 243 343	6 302 828	842 659	55 000	1 855	-	41 001
w tym: banki	30	3 787 688	2 862 056	835 859	50 000	-	-	39 773
Depozyty sektora niefinansowego	30	19 758 036	18 845 658	573 487	249 598	76 367	145	12 781
Pozostałe zobowiązania	30	442 110	237 009	20 650	45 294	136 055	-	3 102
		27 443 489	25 385 495	1 436 796	349 892	214 277	145	56 884
<b>Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu</b>								
Instrumenty pochodne	18	3 097 536	157 773	218 318	675 047	1 335 325	711 073	-
<b>Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych</b>								
		11 204 214	10 072 625	1 492	274 002	778 667	77 428	-
		<b>41 780 171</b>	<b>35 650 825</b>	<b>1 656 606</b>	<b>1 298 941</b>	<b>2 328 269</b>	<b>788 646</b>	<b>56 884</b>
<b>Instrumenty pochodne rozliczane brutto</b>								
Wpływy		38 763 702	15 848 325	6 024 356	12 513 327	2 027 563	2 350 131	
Wypływy		38 827 275	15 775 189	6 071 284	12 522 393	2 081 318	2 377 091	
		<b>(63 573)</b>	<b>73 136</b>	<b>(46 928)</b>	<b>(9 066)</b>	<b>(53 755)</b>	<b>(26 960)</b>	

Na dzień 31 grudnia 2006 roku

	Nota	Razem	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Ponad 5 lat	Odsetki
<b>Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu</b>								
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	18	278 109	278 109	-	-	-	-	-
<b>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu</b>								
Depozyty sektora finansowego	30	6 481 796	4 090 513	1 145 260	1 202 028	13	-	43 982
w tym: banki	30	3 702 775	1 398 398	1 069 472	1 191 820	-	-	43 085
Depozyty sektora niefinansowego	30	18 361 823	16 985 850	833 622	468 332	53 868	421	19 730
Pozostałe zobowiązania	30	686 173	432 043	68 658	36 661	141 069	3 931	3 811
		25 529 792	21 508 406	2 047 540	1 707 021	194 950	4 352	67 523
<b>Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu</b>								
Instrumenty pochodne	18	3 038 738	117 834	246 323	458 379	1 530 372	685 830	-
<b>Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych</b>								
		9 459 737	8 478 255	7 085	163 034	651 339	160 024	-
		<b>38 306 376</b>	<b>30 382 604</b>	<b>2 300 948</b>	<b>2 328 434</b>	<b>2 376 661</b>	<b>850 206</b>	<b>67 523</b>
<b>Instrumenty pochodne rozliczane brutto</b>								
Wpływy		35 086 368	19 927 664	5 233 505	4 787 271	2 761 189	2 376 739	
Wypływy		34 980 459	19 941 286	5 204 772	4 790 195	2 664 527	2 379 679	
		<b>105 909</b>	<b>(13 622)</b>	<b>28 733</b>	<b>(2 924)</b>	<b>96 662</b>	<b>(2 940)</b>	



## Zarządzanie ryzykiem cenowym

### *Zakres ryzyka*

Zarządzanie ryzykiem cenowym dotyczy wszystkich portfeli, z których dochody narażone są na negatywny wpływ czynników rynkowych, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji, ceny towarów masowych oraz parametrów zmienności tych czynników. W zarządzaniu ryzykiem cenowym wyodrębniono dwa rodzaje portfeli: handlowe i bankowe. Portfele handlowe obejmują transakcje na instrumentach finansowych (bilansowych i pozabilansowych), których celem jest osiągnięcie dochodu związanego ze zmianą parametrów rynkowych w krótkim okresie czasu. Portfele handlowe obejmują pozycje bilansowe, takie jak dłużne papiery wartościowe kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, tzn. nabywane w celach handlowych i spełniające określone kryteria płynności, oraz wszystkie pozycje w instrumentach pochodnych, przy czym w tym przypadku dokonuje się rozróżnienia portfeli nabywanych w celach czysto handlowych oraz tych, które są zwierane w celu zabezpieczenia ryzyka pozycji w portfelu bankowym – tzw. zabezpieczenia ekonomiczne (economic hedge). Wycena portfeli handlowych dokonywana jest bezpośrednio na podstawie cen rynkowych lub za pomocą modeli wyceny przy zastosowaniu parametrów cenowych notowanych na rynku. Działalność na portfelach handlowych prowadzona jest przez Departament Skarbu Banku w zakresie portfeli obejmujących ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kursu walutowego. Portfele bankowe obejmują wszystkie pozostałe, nie zaliczone do portfeli handlowych, pozycje bilansowe oraz pozabilansowe. Celem zawierania tych transakcji jest realizacja wyniku w całym, kontraktowym okresie transakcji. Departament Skarbu Banku przejmuje pozycje ryzyka stóp procentowych z portfeli bankowych z wszystkich innych jednostek organizacyjnych Banku. Mechanizm przekazywania pozycji ryzyka stóp procentowych opiera się na systemie transferowej ceny funduszy. Kalkulacja wyniku z portfeli bankowych odbywa się zgodnie z metodą amortyzowanego kosztu opisaną w notcie 2.

Bilans Banku obejmuje następujące aktywa i zobowiązania:

- obciążone ryzykiem wartości godziwej (związanym ze stopą procentową):
  - dłużne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu oraz papiery dyskontowe,
  - kredyty i depozyty o stałym oprocentowaniu,
- obciążone ryzykiem przepływów pieniężnych (związanych ze stopą procentową):
  - dłużne papiery wartościowe o zmiennym oprocentowaniu,
  - kredyty i depozyty o zmiennym oprocentowaniu,
- nieobciążone bezpośrednio ryzykiem stopy procentowej:
  - aktywa trwałe,
  - inwestycje kapitałowe,
  - wartości niematerialne.

Ponadto Bank jest obciążony ryzykiem stopy procentowej z tytułu zawierania transakcji pochodnych takich jak jednowalutowe transakcje wymiany stóp procentowych (IRS), dwuwalutowe transakcje wymiany stóp procentowych (CIRS), transakcje typu Forward Rate Agreement, transakcje typu futures, swapy walutowe oraz terminowe transakcje walutowe.

### *Pomiar ryzyka cenowego portfeli bankowych*

Do portfeli bankowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka:

- analiza luki stopy procentowej,
- metoda kosztów zamknięcia otwartych pozycji odsetkowych (*Value-at-Close*) / całkowitego zwrotu z portfela (*Total Return*),
- metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (*Interest Rate Exposure*, IRE),
- testy warunków skrajnych.

Analiza luki stopy procentowej wykorzystuje harmonogram zapadalności lub przeszacowania pozycji

bilansowych oraz instrumentów pochodnych ujmowanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń lub zakwalifikowanych jako zabezpieczenia ekonomiczne w celu ustalenia różnic pomiędzy pozycjami, których termin zapadalności lub aktualizacji oprocentowania przypada na dany przedział czasowy. Generalną zasadą w analizie luki oprocentowania jest klasyfikacja transakcji do poszczególnych pasm przeszacowania pozycji z portfeli bankowych wg kontraktowych lub zakładanych terminów zmian oprocentowania transakcji.

Przyjmuje się, że:

- Transakcje ze stałą stopą oprocentowania (takie jak: depozyty terminowe, lokaty międzybankowe, portfel dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, kredyty udzielone zarówno spłacane w całości w dniu zapadalności, jak i spłacane w ratach) klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie daty zapadalności lub wymagalności.
- Transakcje ze stopą zmienną, aktualizowaną w cyklicznych stałych okresach (głównie kredyty udzielone z oprocentowaniem ustalonym w oparciu o stopę np. WIBOR 1M) klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie daty najbliższej aktualizacji oprocentowania.
- Transakcje o oprocentowaniu zmiennym administrowanym (tzn. zmiana wysokości oprocentowania oraz jej termin zastrzeżona jest do wyłącznej decyzji Banku), bądź o niezdefiniowanym terminie zapadalności lub aktualizacji oprocentowania klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie historycznie zaobserwowanych lub ekspercko przyjętych przesunięć momentu i wielkości zmiany oprocentowania danej pozycji w stosunku do zmiany rynkowych stóp procentowych (model minimalizacji zmienności marży na produkcie). Do grupy tych transakcji / pozycji bilansu zalicza się m.in: rachunki bieżące, kredyty kartowe, kredyty w rachunku bieżącym, gotówkę, majątek trwały, kapitał, pozostałe aktywa/pasywa. Dodatkowym elementem jest uwzględnianie wcześniejszych spłat kredytów w oparciu o analizę faktycznych spłat dokonywanych przez klientów przed terminem i na tej podstawie ustalany jest profil aktualizacji oprocentowania produktu. Dotyczy to w szczególności kredytów ratalnych.
- Transakcje bezpośrednio zawierane przez Departament Skarbu na potrzeby zarządzania ryzykiem stóp procentowych oraz płynności (portfel własny DS) klasyfikowane są do odpowiednich pasm przeszacowania zawsze na podstawie dat zawartych w kontrakcie.

Metoda wartości zamknięcia luki stóp procentowych (*Value-at-Close*) określa wartość ekonomiczną lub „godziwą” pozycji, analogiczną do wyceny rynkowej portfela handlowego. Całkowity zwrot na portfelu to suma zmian wartości zamknięcia luki stóp procentowych, naliczonych odsetek oraz zysków/strat ze sprzedaży aktywów lub anulowania zobowiązań.

Metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (IRE) określa wpływ potencjalnych zysków przed opodatkowaniem w danym okresie na pozycje w portfelu bankowym z punktu widzenia określonego przesunięcia równoległego krzywych rentowności dla poszczególnych walut. Jest to wskaźnik prospektywny, analogiczny do wskaźnika czynników wrażliwości (*Factor Sensitivity*) w przypadku portfeli handlowych. Przy czym przyjmuje się, że w standardowych warunkach przesunięcie stóp procentowych jest identyczne dla każdej waluty i wynosi 100 pkt. bazowych w górę. Miara IRE jest kalkulowana dla pozycji w każdej walucie odrębnie w horyzoncie dziesięciu lat, przy czym do bieżącego monitorowania oraz limitowania pozycji ryzyka stóp procentowych portfeli bankowych stosowane są zasadniczo miary IRE w horyzoncie jednego roku i pięciu lat.

Miary IRE kalkulowane są dla Banku oraz odrębnie dla Pionu Skarbu. Miara IRE dla Banku odzwierciedla wartości ekspozycji na ryzyko stóp procentowych przy zastosowaniu terminów przeszacowania ustalonych w umowach z klientami (zgodnie z wyżej wymienionymi zasadami konstrukcji luk przeszacowania). Miara IRE dla Pionu Skarbu odzwierciedla pozycje ryzyka przekazane przez inne jednostki Banku do tego Pionu za pośrednictwem mechanizmu transferowej ceny funduszy oraz własne pozycje ryzyka tego Pionu.

Poniżej przedstawione są miary IRE dla Banku na dzień 31 grudnia 2006 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku. Zestawienie prezentowane jest odrębnie dla głównych walut PLN, USD i EUR, stanowiących łącznie ponad 90% bilansu Banku.

w tys. zł	31.12.2007		31.12.2006	
	IRE 12M	IRE 5L	IRE 12M	IRE 5L
PLN	8 130	90 683	21 835	84 119
USD	(3 649)	(4 469)	(6 313)	(6 978)
EUR	(18 431)	(48 043)	(14 294)	(38 204)

Testy warunków skrajnych mierzą potencjalny wpływ istotnych zmian w poziomie lub kształcie krzywych stóp procentowych na pozycje otwierane w portfelu bankowym.

Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla zdefiniowanych scenariuszy ruchów stóp procentowych stanowiących kombinacje ruchów czynników rynkowych zdefiniowanych jako zmiany znaczące (large move) i kryzysowe (stress move) występujących zarówno w kraju, jak i zagranicą. Wielkości zakładanych przesunięć czynników rynkowych są rewidowane co najmniej raz do roku i odpowiednio dostosowywane do zmian rynkowych warunków działania Banku.

W uzupełnieniu do testów warunków skrajnych dla całej księgi bankowej Bank dodatkowo przeprowadza testy tylko dla portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (AFS), określające potencjalny wpływ na kapitał Banku zmiany wartości wyceny portfela tych papierów.

Obliczenia z wykorzystaniem analizy luki stopy procentowej, wartości zamknięcia luki stóp procentowych i IRE są prowadzone codziennie. Testy warunków skrajnych przeprowadzane są co miesiąc.

Limity IRE i AFS DV01 ustalane są dla znaczącego zaangażowania we wszystkich walutach. Waluty związane z niewielkim zaangażowaniem mogą być agregowane w oddzielnym portfelu.

DV01, czyli wartość pieniężna jednego punktu bazowego portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, stanowi uzupełnienie kontroli za pomocą metody IRE zastosowanej w przypadku ryzyka stóp procentowych w portfelu Banku. Wskaźnik ten pokazuje, w jaki sposób zmieni się wartość portfela instrumentów finansowych (w tym przypadku będą to papiery wartościowe dostępne do sprzedaży) przy zmianie stopy procentowej dla określonej waluty na określonym odcinku krzywej stóp procentowych. Metoda IRE pokazuje możliwość zmiany marży stopy procentowej w przyszłości, dlatego wpływ zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku nastąpi w przyszłych okresach, tak jak dzieje się to w przypadku pozycji wycenianych za pomocą metody zamortyzowanego kosztu. Jednakże wpływ zmian stóp procentowych na wartość portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży jest widoczny natychmiast, tyle że nie w wyniku finansowym, a w wartości funduszy kapitałowych Banku, ponieważ niezrealizowany wynik z wyceny tych papierów wartościowych zmienia ich wartość.

Biuro Zarządzania Aktywami i Pasywami w Pionie Skarbu prowadzi działalność w zakresie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży. Określa się trzy podstawowe cele działalności w ramach portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży:

- zarządzanie płynnością finansową,
- zabezpieczenie przed ryzykiem przejmowanym przez Pion Skarbu z innych jednostek organizacyjnych Banku,
- otwieranie własnych pozycji ryzyka stóp procentowych w portfelach Banku przez Pion Skarbu.

Aby uniknąć nadmiernych wahań wartości funduszy kapitałowych Banku, spowodowanych przez przeszacowanie aktywów przeznaczonych do sprzedaży, ustala się maksymalne limity pozycji DV01 dla tego typu portfeli. Limity dotyczą również pozycji otwartych w instrumentach pochodnych (np. transakcjach swap stóp procentowych), przeprowadzanych w celu zabezpieczenia wartości godziwej portfela.

Przekroczenie wartości granicznych którejkolwiek z wymienionych miar ryzyka powoduje przekazanie informacji na wyższe szczeble zarządzania oraz konieczność określenia przez zarządzających dalszego planu działania.

Poziom ryzyka określonego miarą DV01 dla portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży z uwzględnieniem zabezpieczeń ekonomicznych w podziale na portfele w poszczególnych walutach przedstawione są w tabeli poniżej:

w tys. zł	31.12.2007			31.12.2006			Ogółem w okresie 01.01.2007 – 31.12.2007		
	Ogółem	Pap. Wart.	IRS	Ogółem	Pap. Wart.	IRS	średnia	min	max
PLN	(1 338)	(1 338)	-	(1 621)	(1 784)	163	(1 162)	(1 622)	(778)
USD	(123)	(203)	80	(125)	(157)	33	(216)	(463)	(40)
EUR	(650)	(827)	177	(672)	(846)	174	(897)	(1 099)	(574)

Działalność Banku w zakresie inwestycji w dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży była głównym czynnikiem wpływającym także na zmiany poziomu ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania wyrażonych miarą IRE.

#### *Systemy stosowane do raportowania i pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi bankowej*

Podstawowym systemem sporządzania raportów ryzyka stopy procentowej księgi bankowej jest CALM (Citi Asset Liability Model). Aplikacja działa w oparciu o wystandaryzowany zestaw danych na poziomie pojedynczej transakcji, pochodzącej z głównego systemu księgowego. CALM został opracowany i wdrożony w większości jednostek, w których Citibank N.A. jest podmiotem dominującym. Uzupełnieniem raportów z systemu CALM są informacje i miary ryzyka generowane dodatkowo na podstawie danych zawartych w wewnętrznych systemach Pionu Finansów.

#### *Pomiar ryzyka cenowego portfeli handlowych*

Do portfeli handlowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka:

- metoda czynników wrażliwości (*Factor Sensitivity*),
- metoda wartości narażonej na ryzyko (VaR),
- testy warunków skrajnych.

Czynniki wrażliwości mierzą zmianę wartości pozycji w danym instrumencie bazowym w przypadku określonej zmiany czynnika ryzyka rynkowego (np. zmiana o 1 punkt bazowy w oprocentowaniu w danym punkcie na krzywej stopy procentowej, zmiana o 1% w kursie walutowym lub cenie akcji).

W przypadku stóp procentowych miarą wrażliwości jest DV01 (Dollar Value of 1 bais point), która określa potencjalną zmianę wartości pozycji ryzyka dla danej krzywej stóp procentowych w określonym punkcie węzłowym krzywej (do którego sprowadzane są wszystkie przepływy pieniężne w ustalonym przedziale czasowym) spowodowaną przesunięciem rynkowej stopy procentowej o jeden punkt bazowy w górę. Całkowita wielkość DV01 dla danej waluty jest różnicą z wyceny wszystkich instrumentów wchodzących w skład portfela handlowego w danej walucie według struktury krzywych dochodowości na moment dokonywania wyceny, a wyceną tych instrumentów opartą na tych samych krzywych przy założeniu ich równoległego przesunięcia o 1 punkt bazowy w górę. DV01 jest kalkulowane dla każdego zdefiniowanego czynnika ryzyka (punktu węzłowego krzywej) osobno, po czym agregowane dla danej waluty.

W odniesieniu do ryzyka walutowego wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji walutowej w danej walucie.

W przypadku pozycji w kapitałowych papierach wartościowych wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji netto w danym instrumencie (akcji, indeksie, jednostce udziałowej).

Z zastosowaniem powyższych miar ustalane są limity pozycji ryzyka w podziale na waluty i poszczególne jednostki organizacyjne. W przypadku ryzyka stóp procentowych stosowane są

dotatkowo progi ostrzegawcze dla pozycji ryzyka na poszczególnych odcinkach krzywych stóp procentowych. Limity ryzyka ustalane są dla pozycji na koniec dnia i monitorowane w cyklu dziennym.

Miarą zintegrowaną ryzyka cenowego portfeli handlowych łączącą wpływ pozycji w poszczególnych czynnikach ryzyka i uwzględniającą efekt korelacji pomiędzy zmiennościami poszczególnych czynników, jest wartość narażona na ryzyko (VaR). Miara VaR jest stosowana do oszacowania potencjalnego spadku wartości pozycji lub portfela w normalnych warunkach rynkowych, przy ustalonym poziomie ufności i w określonym czasie. W przypadku pozycji otwieranych w portfelu handlowym Banku wartość VaR jest obliczana przy zastosowaniu 99% poziomu ufności i jednodniowego okresu utrzymania.

Bank dokonuje pomiaru VaR i monitoringu tej miary w operacyjnym zarządzaniu ryzykiem. VaR nie jest natomiast stosowany obecnie do kalkulacji regulacyjnego wymogu kapitałowego, w związku z czym nie występował do Komisji Nadzoru Bankowego o wydanie zgody na stosowanie metody wartości zagrożonej.

Zarówno wskaźnik DV01, jak i wskaźnik VaR dla portfela handlowego są obliczane jako kwota netto bez zabezpieczenia ekonomicznego portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, tzn. bez instrumentów pochodnych mających zabezpieczyć wartość godziwą portfela. Ekspozycja na ryzyko takich transakcji jest kontrolowana poprzez odpowiednie metody pomiaru ryzyka i ograniczana za pomocą limitów ryzyka portfeli bankowych.

W cyklu dziennym dokonywana jest analiza scenariuszy warunków skrajnych (stress test), przy założeniu większych niż przyjęte w pomiarze wartości zagrożonej, zmian czynników ryzyka oraz pominięciu historycznie obserwowanych korelacji pomiędzy tymi czynnikami.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka w warunkach skrajnych dla trzech podstawowych scenariuszy:

- najbardziej prawdopodobnego opartego na historycznej zmienności czynników ryzyka,
- lokalnego kryzysu finansowego oraz,
- globalnego kryzysu finansowego.

Trzy powyższe narzędzia ograniczania i monitoringu ryzyka cenowego portfeli handlowych uzupełnione są:

- progiem ostrzegawczym skumulowanej w okresie miesiąca straty na portfelu handlowym,
- progami ostrzegawczymi ogólnego wolumenu nierozliczonych transakcji określonego rodzaju instrumentów finansowych ( Aggregated Contracts Triggers),
- progami ostrzegawczymi maksymalnego terminu do zapadalności danego instrumentu finansowego ( Maximum Tenor Trigger)
- limitami i progami ostrzegawczych koncentracji dla rodzajów papierów wartościowych, emitentów oraz emisji w przypadku dłużnych i właścicielskich papierów wartościowych

Bank notuje ekspozycje ryzyka cenowego portfeli handlowych w dwudziestu jeden walutach w przypadku pozycji walutowych oraz osiemnastu walutach w przypadku ekspozycji na ryzyko stóp procentowych, przy czym tylko w przypadku kilku walut ekspozycje są znaczące. Dla dużej grupy walut ekspozycje wynikają z niepełnego dopasowania transakcji zawartych na zlecenie klienta i transakcji domykających z innymi kontrahentami rynków hurtowych. Znaczące ekspozycje na ryzyko cenowe otwierane są w przypadku PLN, walut rynków wysokorozwiniętych (przede wszystkim USD oraz EUR; rzadziej GBP, CHF, JPY) oraz walut krajów Europy Środkowej.

Wartości znaczących ekspozycji na ryzyko stóp procentowych portfeli handlowych w ujęciu miary DV01 z pominięciem ekspozycji wynikających z zabezpieczeń ekonomicznych portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2007 roku prezentuje poniższa tabela:

w tys. PLN	31.12.2007	31.12.2006	w okresie 01.01.2007 – 31.12.2007		
			Średnio	Maximum	Minimum
PLN	(43)	10	(45)	551	(690)
EUR	(73)	(17)	(104)	87	(379)
USD	(14)	25	(32)	122	(228)
HUF	(31)	(20)	(25)	37	(108)
CZK	(2)	(1)	6	87	(4)

Istotny wzrost wielkości ekspozycji na ryzyko stóp procentowych na koniec 2007 roku w porównaniu z końcem roku 2006 wynika w głównej mierze z niskiego poziomu ekspozycji na koniec 2006 roku, oraz przyjęcia relatywnie wysokiej ekspozycji w EUR. Pion Skarbu, prowadzący w ramach Banku działalność handlową na instrumentach finansowych, zarządzał w omawianym okresie bardzo aktywnie ekspozycjami na ryzyko cenowe tzn. dostosowywał wielkość i kierunek tych ekspozycji w zależności od zmieniających się warunków rynkowych, co obrazuje przedział wahań tych ekspozycji (wartości minimum i maksimum w powyższej tabeli).

Poziom ryzyka określonego miarą VaR (bez uwzględnienia zabezpieczeń ekonomicznych portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży) w podziale na pozycje ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej w okresie 2007 roku prezentuje poniższa tabela:

	31.12.2007	31.12.2006	w okresie 1.01.2007 – 31.12.2007		
			Średnio	Maximum	Minimum
Ryzyko walutowe	151	347	1 819	8 465	48
Ryzyko stóp procentowych	4 254	2 799	3 532	8 657	1 539
Ryzyko ogółem	4 225	2 742	4 205	8 948	1 521

Ogólny średni poziom ryzyka cenowego portfeli handlowych w 2007 roku był na bardzo zbliżonym poziomie jak w roku 2006, przy czym zanotowano istotnie wyższe maksymalne poziomy ryzyka tzn. 8,9 mln zł w porównaniu z 7,3 mln zł.

#### *Systemy stosowane do raportowania i pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi handlowej*

Podstawowym systemem służącym do pomiaru, raportowania i monitorowania ryzyka cenowego portfela handlowego jest wewnętrzna baza raportowa Finansów i Ryzyka (TPRC), która czerpie dane źródłowe w cyklu dziennym z następujących systemów:

- systemu transakcyjnego Kondor+, w zakresie informacji dotyczących wielkości współczynników wrażliwości na zmiany stóp procentowych, w podziale na poszczególne instrumenty i przedziały zapadalności oraz wielkości pozycji walutowych. Powyższe wielkości są przesyłane do bazy TPRC w dziennym procesie 'końca dnia',
- systemu kalkulacyjno-raportowego Global Market Risk (GMR), należącego do Citibank N.A. podmiotu dominującego wobec Banku, w zakresie informacji dotyczącej wartości narażonej na ryzyka (VaR) dla wszystkich czynników ryzyka łącznie, a także w podziale na czynniki indywidualnie (kursy walutowe i stopy procentowe).

#### **Ryzyko instrumentów kapitałowych**

Bank nie ponosi ryzyka zmiany cen instrumentów kapitałowych w ramach prowadzonej działalności handlowej. Posiadany przez Bank portfel inwestycji kapitałowych ma charakter niehandlowy.

**Ekspozycja walutowa aktywów i pasywów**

Strukturę walutową aktywów i pasywów Banku według podstawowych walut przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
<b><i>Aktywa</i></b>		
PLN	29 242 314	23 140 091
EUR	4 575 515	4 294 961
USD	4 074 053	7 042 912
GBP	11 818	82 287
CHF	88 301	202 470
Pozostałe waluty	16 360	333 173
	<b>38 008 361</b>	<b>35 095 894</b>
<b><i>Pasywa</i></b>		
PLN	31 847 742	28 616 299
EUR	3 360 332	3 511 454
USD	2 514 173	2 579 123
GBP	153 499	160 302
CHF	68 382	81 969
Pozostałe waluty	64 233	146 747
	<b>38 008 361</b>	<b>35 095 894</b>

**Ryzyko kredytowe**

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym Banku jest zapewnienie wysokiej jakości portfela kredytowego oraz bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej poprzez minimalizację ryzyka poniesienia strat.

Minimalizacji ryzyka kredytowego służą obowiązujące w Banku regulacje, w szczególności dotyczące:

- zasad organizacji zarządzania, metod pomiaru i kontroli ryzyka kredytowego,
- polityki ryzyka oraz systemów oceny ryzyka kredytowego,
- uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych,
- ustanawiania prawnych zabezpieczeń kredytów,
- działań windykacyjnych i restrukturyzacyjnych,
- procedur i programów kredytowych określających politykę kredytową.

Niektóre elementy zarządzania ryzykiem kredytowym w Bankowości Komercyjnej i Inwestycyjnej to:

- Niezależne stanowisko zarządzającego ryzykiem przy współodpowiedzialności Sprzedaży za jakość portfela kredytowego;
- Każda decyzja kredytowa musi być podjęta przez przynajmniej dwie upoważnione osoby. Kredyty opiewające na wyższą kwotę, z którymi związane jest większe ryzyko, wymagają odpowiednio zatwierdzenia przez bardziej kompetentne i upoważnione do tego osoby na wyższych stanowiskach;
- Niezależny Departament Audytu sprawdzający regularnie wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem;
- Każdy kredytobiorca otrzymuje rating ryzyka, oparty zarówno na kryteriach finansowych jak i jakościowych. Ratingi ryzyka pozwalają Bankowi zapewnić, że cały portfel pozostaje w ramach dopuszczalnego ryzyka;
- Każdemu klientowi Banku przypisana jest jednostka kontrolna zarządzająca relacjami z danym klientem. W przypadku klientów wchodzących w skład grup kapitałowych ryzyko jest zarządzane na poziomie grupy w celu zapewnienia nieprzekraczalności koncentracji wierzytelności;
- Bank zarządza koncentracją w ramach swego portfela, z zatwierdzonymi limitami oraz

- wymogami kapitałowymi dla danego portfela. Limity ryzyka kredytowego są ustalane dla poszczególnych dłużników;
- Bank ustalił wytyczne dla okresowego monitorowania wyników klientów oraz rozpoznawania niekorzystnych zmian w ich sytuacji finansowej, które muszą być od razu zakomunikowane wyższej lub średniej kadrze kierowniczej, w tym specjalistycznym jednostkom do spraw restrukturyzacji.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym dla produktów oferowanych klientom detalicznym przez Bankowość Detaliczną są określone osobno dla każdego z oferowanych produktów. Do podstawowych narzędzi oceny ryzyka w tym zakresie należy:

- ocena ryzyka kredytowego na podstawie:
  - kryteriów minimalnych dla wniosku;
  - wartości oceny punktowej (modele scoringowe);
  - kryteriów jakościowych;
  - informacji zawartych w Biurze Informacji Kredytowej;
- wykorzystanie zaawansowanego systemu informacji zarządczej do monitorowania jakości portfela.

W Banku istnieje jednolity wewnętrzny system klasyfikacji należności na podstawie ustalonych kryteriów, który odgrywa kluczową rolę przy ustalaniu poziomu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Bank wykorzystuje do tego celu wewnętrzne ratingi oparte zarówno na kryteriach finansowych jak i jakościowych, uwzględniające sytuację finansową oraz perspektywę rozwoju branży. Wyższa wartość ratingu oznacza wyższy poziom ryzyka należności.

Portfel bez utraty wartości został zaprezentowany według wewnętrznych ratingów ryzyka, natomiast należności klientów ze stwierdzoną utratą wartości dla potrzeb prezentacyjnych pogrupowane zostały w kategorii ryzyka na bazie wewnętrznych ratingów.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe.

w tys. zł	31.12.2007		31.12.2006	
	Należności od klientów	Należności od banków	Należności od klientów	Należności od banków
<b>Należności oceniane indywidualnie</b>				
kategoria ryzyka II	31 119	-	76 542	-
kategoria ryzyka III	669 266	-	557 926	9 491
kategoria ryzyka IV	455 998	1 852	767 919	-
<b>Wartość brutto</b>	<b>1 156 383</b>	<b>1 852</b>	<b>1 402 387</b>	<b>9 491</b>
Utrata wartości	991 210	1 852	1 133 919	9 491
<b>Wartość netto</b>	<b>165 173</b>	<b>-</b>	<b>268 468</b>	<b>-</b>
<b>Należności oceniane portfelowo</b>				
kategoria ryzyka II	2 095	-	6 672	-
kategoria ryzyka III	27 821	-	24 889	-
kategoria ryzyka IV	420 950	-	429 810	-
<b>Wartość brutto</b>	<b>450 866</b>	<b>-</b>	<b>461 371</b>	<b>-</b>
Utrata wartości	361 517	-	383 237	-
<b>Wartość netto</b>	<b>89 349</b>	<b>-</b>	<b>78 134</b>	<b>-</b>
<b>Należności bez utraty wartości</b>				
rating ryzyka 1-4	9 662 553	8 264 859	7 397 375	8 831 191
rating ryzyka 5-6	2 019 883	1 403	2 346 526	50 612
rating ryzyka 7-8	154 783	-	117 233	-
<b>Wartość brutto</b>	<b>11 837 219</b>	<b>8 266 262</b>	<b>9 861 134</b>	<b>8 881 803</b>
Utrata wartości	48 964	34	58 484	81
<b>Wartość netto</b>	<b>11 788 255</b>	<b>8 266 228</b>	<b>9 802 650</b>	<b>8 881 722</b>
<b>Łączna wartość netto</b>	<b>12 042 777</b>	<b>8 266 228</b>	<b>10 149 252</b>	<b>8 881 722</b>



Dla celów określenia maksymalnej ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe należy uwzględnić również ekspozycje o charakterze pozabilansowym (opisane w nocie 35), dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (opisane w nocie 19), aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (opisane w nocie 18) oraz inne aktywa (opisane w nocie 27).

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
<b>Należności objęte odpisem na poniesione niezidentyfikowane straty</b>		
<b>Należności nieprzeterminowane</b>		
0-30 dni	20 102 495	18 741 174
<b>Należności przeterminowane</b>		
31-90 dni	938	1 757
91-180 dni	48	6
<b>Wartość brutto</b>	<b>20 103 481</b>	<b>18 742 937</b>

w tys. zł	31.12.2007		31.12.2006	
	Należności od klientów	Należności od banków	Należności od klientów	Należności od banków
<b>Utrata wartości oceniana indywidualnie</b>				
kategoria ryzyka II	2 964	-	11 237	-
kategoria ryzyka III	540 887	-	433 736	9 491
kategoria ryzyka IV	447 359	1 852	688 946	-
	<b>991 210</b>	<b>1 852</b>	<b>1 133 919</b>	<b>9 491</b>
<b>Utrata wartości oceniana portfelowo</b>				
kategoria ryzyka II	626	-	1 962	-
kategoria ryzyka III	11 821	-	11 936	-
kategoria ryzyka IV	349 070	-	369 339	-
	<b>361 517</b>	<b>-</b>	<b>383 237</b>	<b>-</b>
<b>Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty</b>				
rating ryzyka 1-4	32 883	25	31 091	77
rating ryzyka 5-6	12 070	9	20 850	4
rating ryzyka 7-8	4 011	-	6 543	-
	<b>48 964</b>	<b>34</b>	<b>58 484</b>	<b>81</b>
<b>Łączna utrata wartości</b>	<b>1 401 691</b>	<b>1 886</b>	<b>1 575 640</b>	<b>9 572</b>

Zgodnie z polityką kredytową, w celu ograniczenia ryzyka, Bank przyjmuje następujące rodzaje zabezpieczeń ekspozycji klientów korporacyjnych:

- kaucja, cesja praw lub blokada środków na rachunku lokaty terminowej,
- hipoteka,
- przewłaszczenie lub zastaw rejestrowy na majątku rzeczowym oraz na papierach skarbowych i innych papierach wartościowych dopuszczonych i niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym,
- cesja należności,
- gwarancje i poręczenia.

W przypadku klientów indywidualnych Bank przyjmuje następujące rodzaje zabezpieczeń:

- kaucja,
- hipoteka,
- ubezpieczenie.

Rodzaj zabezpieczenia oraz jego wartość jest ustalana przy uwzględnieniu ratingu ryzyka kredytobiorcy. Bank monitoruje ustanowione prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych poprzez ocenę wartości i jakości przyjętych zabezpieczeń.

*Koncentracja zaangażowania**Limity zaangażowania*

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665 z późniejszymi zmianami), oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze Komisji Nadzoru Bankowego określają limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z obowiązującymi od 1 stycznia 2002 roku przepisami art. 71 ust. 1, wspomnianej ustawy suma wierzytelności Banku oraz udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, nie może przekraczać odpowiednio 20% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest zależny od podmiotu dominującego wobec Banku oraz 25% w przypadku, gdy podmioty te nie są w ten sposób podmiotami powiązanymi z Bankiem. Przy zachowaniu warunków określonych przepisami uchwały nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...) (Dz. Urz. NBP, Nr 2, poz. 3) dopuszcza się utrzymywanie przez Bank przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności ponad limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe wyłącznie w zakresie wierzytelności wynikających z operacji zaliczanych do portfela handlowego. Fundusze własne dla celów wyznaczania limitów zaangażowania określonych w ustawie Prawo Bankowe ustalone zostały zgodnie z uchwałą nr 2/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie innych pomniejszych funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku (...) (Dz. Urz. NBP, Nr 3, poz. 4)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku Bank posiadał zaangażowanie wobec podmiotu powiązanego z sektora bankowego przekraczające ustawowe limity koncentracji wierzytelności. Przekroczenie limitu dotyczyło wierzytelności wynikających z transakcji instrumentami pochodnymi. Z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności wyznaczony został dodatkowy wymóg kapitałowy, który włączony został do rachunku całkowitego wymogu kapitałowego na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Bank dąży do ograniczenia koncentracji zaangażowania wobec grup klientów. Według danych z dnia 31 grudnia 2007 roku zaangażowanie Banku dotyczące portfela bankowego w transakcje z grupami klientów, wobec których zaangażowanie przekracza 10 % funduszy własnych Banku wynosi 3 299 440 tys. zł, czyli 106% tych funduszy (31 grudnia 2006 roku: 3 419 685 tys. zł, tj. 109,4 %).

Koncentracja zaangażowań wobec poszczególnych 10 największych kredytobiorców Banku (niebankowych):

	31.12.2007			31.12.2006		
	Zaangażowanie bilansowe *	Zaangażowanie pozabilansowe	Łączne zaangażowanie	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie pozabilansowe	Łączne zaangażowanie
Grupa 1	132 638	473 595	606 233	124 929	474 429	599 358
Grupa 2	443 585	159 694	603 279	327 613	144 832	472 445
Klient 3	228 211	266 025	494 236	292 447	195 460	487 907
Grupa 4	186 218	298 882	485 100	180 299	360 088	540 387
Klient 5	49	400 000	400 049	57 607	-	57 607
Grupa 6	21	360 522	360 543	255 437	130 836	386 273
Klient 7	199 913	150 087	350 000	127 231	302 773	430 004
Grupa 8	167 690	141 592	309 282	1 982	105 839	107 821
Grupa 9	36 406	255 205	291 611	5	309 856	309 861
Grupa 10	16 273	270 564	286 837	36 440	50 468	86 908
<b>Razem 10</b>	<b>1 411 004</b>	<b>2 776 166</b>	<b>4 187 170</b>	<b>1 403 990</b>	<b>2 074 581</b>	<b>3 478 571</b>

\*) Nie obejmuje zaangażowań z tytułu posiadanych akcji i innych papierów wartościowych

Koncentracja zaangażowania w sektorach gospodarki

W celu uniknięcia nadmiernej koncentracji ryzyka kredytowego Bank na bieżąco monitoruje zaangażowanie w poszczególnych sektorach gospodarki, określając pożądane kierunki, w których zaangażowanie Banku powinno się zwiększać, oraz sektory o niekorzystnych perspektywach rozwojowych, w których zaangażowanie powinno być zmniejszane. Polityka zaangażowania Banku wobec klientów należących do poszczególnych sektorów prowadzona jest odrębnie wobec klientów korporacyjnych w ramach Pionów Bankowości Korporacyjnej i Komercyjnej, małych i średnich przedsiębiorstw w ramach Pionu Bankowości Przedsiębiorstw oraz wobec mikro przedsiębiorstw w ramach CitiBusiness w Bankowości Detalicznej.

Polityka zaangażowania Banku wobec klientów korporacyjnych należących do poszczególnych sektorów prowadzona jest poprzez definiowanie rynków docelowych. Jednym z kluczowych elementów uwzględnianych przy definiowaniu rynków jest ocena ryzyka branżowego. Analizy sektorowe wykonywane są przez specjalistów branżowych. W ramach określonych rynków docelowych definiowane są programy kredytowe o udokumentowanych wymaganiach dotyczących zatwierdzania ryzyka dla specyficznych rodzajów działalności. Im wyższe ryzyko sektorowe tym ostrzejsze są kryteria akceptacji ryzyka. Ocena sytuacji finansowej branż oraz perspektyw rozwojowych jest istotnym elementem wpływającym na rating klienta.

Polityka zaangażowania Banku wobec małych, średnich i mikro przedsiębiorstw prowadzona jest w drodze określenia rynku docelowego poprzez negatywną selekcję branż, polegającą na wyeliminowaniu z rynku docelowego branż, z którymi ryzyko współpracy uznawane jest za zbyt wysokie jak na standardy obowiązujące w Banku.

W polityce wyróżniono następujące kryteria będące podstawą negatywnej selekcji:

- branże wykluczone ze względu na niezgodność z charakterem małych i średnich przedsiębiorstw,
- branże wykluczone ze względu na ich wrażliwość na czynniki rynkowe i niestabilność wyników finansowych,
- branże wykluczone ze względu na tendencje spadkowe.

Rynek docelowy określany jest jako wszystkie inne branże, które nie znalazły się na liście negatywnej. Wobec wybranych branż wykluczonych ze względu na ich wrażliwość i niestabilność oraz wykluczonych ze względu na tendencje spadkowe można stosować podejście selektywne, co oznacza, że nie eliminuje się klientów z najwyższymi ratingami.

Ze względu na duże zróżnicowanie klientów reprezentujących poszczególne sektory gospodarki, w poniższej tabeli przedstawiono zagregowane dane w zakresie zaangażowania Banku w sektory skupione w największych 20 branżach gospodarki według stanu na porównawcze okresy.

<b>Branża gospodarki według PKD</b>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
	w %	w %
Handel hurtowy i komisowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, motocyklami	17,0	15,6
Pośrednictwo finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych	11,4	12,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	8,0	9,3
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	7,2	5,7
Produkcja wyrobów chemicznych	5,2	5,3
Handel detaliczny, z wyłączeniem sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego	4,2	3,6
Poczta i telekomunikacja	3,6	5,0
Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	2,9	2,4
Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów samochodowych i motocykli; sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych	2,9	2,1
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	2,5	3,1
<b>Pierwsze "10" branż gospodarki</b>	<b>64,9</b>	<b>64,3</b>

<b>Branża gospodarki według PKD</b>	<b>31.12.2007</b>	<b>31.12.2006</b>
	w %	w %
Budownictwo	2,4	3,6
Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	2,2	3,9
Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2,1	2,6
Transport lądowy, transport rurociągowy	2,1	1,0
Produkcja maszyn i aparatury	1,9	1,1
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1,8	1,5
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	1,8	1,2
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1,5	1,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	1,5	1,9
Produkcja wyrobów tytoniowych	1,5	1,2
<b>Pierwsze "20" branż gospodarki</b>	<b>83,7</b>	<b>84,0</b>
<b>Pozostałe branże</b>	<b>16,3</b>	<b>16,0</b>
	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>

Działalność Banku prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na brak związku lokalizacji na terenie kraju placówek Banku z poziomem ryzyka kredytowego zdecydowano o odstąpieniu od prezentacji koncentracji ryzyka kredytowego w ujęciu geograficznym.

*w tys. zł* **31.12.2007** **31.12.2006**

#### **Należności brutto od klientów i banków w podziale na typ prowadzonej działalności**

##### *Należności brutto od podmiotów gospodarczych i banków*

finansowa	9 202 622	9 354 396
produkcyjna	3 248 892	2 636 108
usługowa	803 948	1 783 665
pozostała	3 689 529	3 190 252
	<b>16 944 991</b>	<b>16 964 421</b>

##### *Należności brutto od osób fizycznych*

<b>4 767 591</b>	<b>3 651 765</b>
<b>21 712 582</b>	<b>20 616 186</b>

#### **Ryzyko operacyjne**

Bank definiuje ryzyko operacyjne jako ryzyko poniesienia strat, w wyniku niewłaściwych lub zawodnych procesów wewnętrznych, ludzi, systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko związane z praktykami biznesowymi, jak również ryzyko prawne, czyli ryzyko niezgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz z regulacjami wewnętrznymi Banku.

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem oraz role i zakresy odpowiedzialności na różnych poziomach kierownictwa Banku zostały uregulowane w „Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym”. Za bieżące monitorowanie ryzyka operacyjnego w Banku odpowiada odpowiedni Komitet ds. Ryzyka, Systemu Kontroli i Zgodności. Uchybienia kontrolne, działania naprawcze, zdarzenia operacyjne i wskaźniki związane z ryzykiem operacyjnym są przedmiotem regularnych raportów przedstawianych odpowiednim Komitetom. Jednocześnie jakość procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (w tym proces samooceny) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku są przedmiotem kontroli i oceny przez audyt wewnętrzny.

Od kilku lat Bank zarządza ryzykiem operacyjnym przy użyciu różnych narzędzi i technik (w tym przede wszystkim procesu samooceny, list kontrolnych, limitów, planów awaryjnych). Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym wspierany jest jakościowymi i ilościowymi pomiarami ryzyka operacyjnego. Procesy kontrolne stosowane w Banku służą ograniczaniu przyczyn wystąpienia negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych (włącznie ze stratami operacyjnymi), zmniejszaniu prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz minimalizowaniu dotkliwości potencjalnych skutków

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym bazuje na następujących kluczowych elementach:

- identyfikacja ryzyka,
- ograniczanie ryzyka,
- samoocena ryzyka i kontroli,
- monitoring ryzyka,
- pomiar ryzyka,
- sprawozdawczość obszarów narażonych na ryzyko operacyjne.

Wdrożony w Banku proces samooceny umożliwia bieżącą identyfikację, kontrolę, ocenę, monitorowanie, pomiar i raportowanie oceny jakości procesów kontrolnych i potencjalnych zagrożeń. Dane na temat wpływu zdarzeń wiążących się z ryzykiem operacyjnym (strat) są zbierane regularnie od kilku lat. Wprowadzone w ostatnich latach centralizacja i automatyzacja procesów pozwoliły na znaczne obniżenie liczby oraz kwot strat operacyjnych.

W ramach analizy strat wyodrębniane są następujące ich kategorie:

- straty spowodowane błędami pracowników,
- straty będące skutkiem zewnętrznych oszustw i kradzieży,
- straty spowodowane wadliwością systemów i technologii,
- straty wynikające z wadliwości procesów lub produktów.

Zdaniem Zarządu ogólny poziom ryzyka operacyjnego oceniany jest jako umiarkowany, typowy dla skali działalności Banku. Dalsze działania będą się koncentrować na procesach objętych profilem ryzyka Banku.

Bank stosuje metodę standardową do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

### **Zarządzanie kapitałem własnym**

Zgodnie z obowiązującymi w Polsce Prawem Bankowym banki są zobligowane do utrzymywania kapitałów własnych w wielkości adekwatnej do poziomu ponoszonego ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku, kapitał własny Banku wynosił 5,5 mld zł, zaś kapitał regulacyjny uwzględniający pozycje i pomniejszenia określone przez Komisję Nadzoru Bankowego (KNB) wynosił 3,1 mld zł. Taki poziom kapitałów uznawany jest za wystarczający do prowadzenia działalności biznesowej, w konsekwencji czego Bank planuje utrzymać obecną strukturę kapitału. Poziom kapitału jest regularnie monitorowany wykorzystując do tego celu współczynnik adekwatności kapitałowej.

Decyzją Zarządu Banku wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego oraz operacyjnego obliczane są zgodnie z metodami standardowymi określonymi w uchwałach KNB. Długoterminowym celem Banku jest wdrożenie metod zaawansowanych dla tych ryzyk.

Od 2008 roku, Bank rozpoczął proces szacowania kapitału wewnętrznego. Zidentyfikowane zostały istotne ryzyka i oszacowany kapitał wymagany do pokrycia tych ryzyk.

W procesie zarządzania kapitałem Bank określa politykę wypłat przyszłych dywidend dla akcjonariuszy. W procesie tym uwzględnia się szereg czynników, takich jak zyski Banku, oczekiwania Banku w zakresie przyszłych wyników finansowych, poziom wymogów kapitałowych, jak również uwarunkowania podatkowe, regulacyjne i prawne.

#### 44. Adekwatność kapitałowa

Współczynnik wypłacalności Banku obliczony został zgodnie z przepisami obowiązującymi banki w Polsce w danym okresie sprawozdawczym.

Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2007 roku obliczony został według zasad określonych w uchwale nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...) (Dz. Urz. NBP Nr 2, poz. 3), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2007 roku. Zgodnie z przepisami niniejszej uchwały Bank skorzystał z określonego do dnia 31 grudnia 2007 roku okresu przejściowego w obliczeniach wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie ekspozycji nieobjętych metodą wewnętrznych ratingów, w którym dopuszcza się zastosowanie w obliczeniach dotychczas obowiązujących zasad.

Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2006 roku obliczony został według zasad określonych w uchwale nr 4/2004 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 8 września 2004 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...) (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 25).

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Całkowity wymóg kapitałowy	2 063 406	1 866 531
Fundusze własne, z tego:	3 111 326	3 126 675
Fundusze podstawowe (z uwzględnieniem pomniejszeń)	3 379 338	3 480 790
Fundusze uzupełniające	4 267	(81 501)
Pomniejszenia sumy funduszy podstawowych i uzupełniających	272 279	272 614
Współczynnik wypłacalności (w %)	12,06	13,40

#### 45. Oświadczenia Zarządu Banku

##### *Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań*

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, roczne dane finansowe oraz dane porównywalne zaprezentowane w „Rocznym sprawozdaniu finansowym Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2007 roku” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz osiągnięty przez Bank wynik finansowy. Zawarte w niniejszym raporcie rocznym „Sprawozdanie z działalności Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2007 roku” zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka) Banku w 2007 roku.

##### *Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych*

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych KPMG Audyt Sp. z o.o., dokonujący badania „Rocznego sprawozdania finansowego Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2007 roku”, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego.

podpisy Członków Zarządu

13.03.2008 roku ..... Data	Sławomir Sikora ..... Imię i nazwisko	Prezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Michał H. Mrozek ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Edward Wess ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Sonia Wędrychowicz- Horbatońska ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Witold Zieliński ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Lidia Jabłonowska-Luba ..... Imię i nazwisko	Członek Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis